

BIULETYN

ZWIĄZKU POLSKICH KAWALERÓW MALTAŃSKICH

SUWERENNEGO RYCERSKIEGO ZAKONU SZPITALNIKÓW ŚW. JANA JEROZOLIMSKIEGO,
ZWANEGO RODYJSKIM I MALTAŃSKIM

I

POMOCY MALTAŃSKIEJ

J.E. Prezydent
Związku Polskich
Kawalerów Maltańskich
Aleksander hr. Tarnowski
Kawaler Honoru i Dewocji

*H.E President
of the Polish Association
Count Aleksander Tarnowski
Knight of Honor
and Devotion*

20 października, na Zamku Królewskim w Warszawie, obradował Konwent sprawozdawczo-wyborczy ZPKM, na którym wyłoniono nowe władze Związku. Obrady poprzedziła uroczysta msza św. koncelebrowana przez naszych kapłanów w kościele p.w. św. Jacka. Nowemu Zarządowi przewodniczy J. E. Prezydent Aleksander hr. Tarnowski KHD, a w jego skład wchodzi: I v-ce Prezydent Maciej Koszutski KHD, II v-ce Prezydent Jerzy Baehr KHD, Szpitalnik Jan E. Rościszewski KHD, Kancelarz Xawery hr. Konarski KHD, Skarbnik Tomasz Zdziebkowski KLM, oraz członkowie Zarządu: Jerzy Donimirski KHD, Jerzy Meysztowicz KHD, Piotr Rozwadowski KHD.

Życiorys nowego Prezydenta ZPKM

J. E. Aleksander Maria Władysław hr. Tarnowski herbu Leliwa, Kawaler Honoru i Dewocji urodził się w rodzinnym majątku w Końskich 17 sierpnia 1934 roku, jako syn Władysława i Marii z margrabiów Wielopolskich.

Po konfiskacie przez komunistów rodzinnego majątku, osiadł z Matką i braćmi w Krakowie. Ojciec Władysław zaginął na wschodzie we wrześniu 1939. Od 1953 roku mieszka na Wybrzeżu.

W 1958 r. ukończył Wydział Budownictwa Wodnego Politechniki Gdańskiej, a w 1974 r. uzyskał tytuł doktora nauk technicznych. Całe życie zawodowe związany z Instytutem Budownictwa Wodnego Polskiej Akademii Nauk w Gdańsku. Pracował we Francji i w krajach afrykańskich, jako specjalista w dziedzinie hydrotechniki. Autor i współautor wielu publikacji w prasie naukowej.

W tym samym roku poślubił Marię z Jeleńskich, zmarłą w 2002 r., z którą miał dwóch synów Jacka i Tomasza, także członków naszego Zakonu, oraz córkę Annę zamężną za kfr. Jerzym Donimirskim.

W latach 1989-94 był przewodniczącym komisji zakładowej Solidarności w IBW (Instytut Budownictwa Wodnego) PAN. Od 1996 r. jest Prezesem oddziału Akcji Katolickiej w Sopocie. W 1997 roku wstąpił do Zakonu Maltańskiego, jako Kawaler Honoru i Dewocji.

On October 20, in the Royal Castle in Warsaw, was held the Electoral Assembly of the Polish Association. The Assembly began with the Holy Mass, celebrated by our chaplains in the church of St. Hyacinth.

The new Board are: HE President count Aleksander Tarnowski KH D, I Vice President Maciej Koszutski KHD, II Vice President Jerzy Baehr KHD, Hospitalier Jan E. Rościszewski KHD, Chancellor count Xawery Konarski KHD, Treasurer Tomasz Zdziebkowski KMG and the Members of the Board: Jerzy Donimirski KHD, Jerzy Meysztowicz KHD, Piotr Rozwadowski KHD.

C.V. of the New President of the Polish Association

H.E. Count Aleksander Maria Władysław Tarnowski, coat-of-arms Leliwa, a Knight of Honor and Devotion, was born on the family estate in Końskie on August 17, 1934, the son of Władysław and Maria from a family of margraves Wielopolski.

After the Communists confiscated the family estate, he settled with his mother and brothers in Kraków. His father Władysław was lost in the east in September of 1939. From 1953 he lives near the Baltic coast.

In 1958 he completed studies in the Department of Hydroengineering of the Gdańsk Institute of Technology, and in 1974 he earned the title of Doctor of Science. His entire professional career was spent with the Institute of Hydroengineering of the Polish Academy of Sciences (PAN) in Gdańsk. He worked in France and in African countries as a specialist in the field of hydrotechnology. He authored and co-authored many scientific publications.

That same year he married Maria née Jeleńska, deceased in 2002, with whom he had two sons, Jacek and Tomasz, also members of our Order, and a daughter Anna who is married to our Confr. Jerzy Donimirski.

In 1989-94 he was head of the Solidarity commission within the Institute of Hydroengineering of PAN. Since 1996 he is the president of the chapter of Catholic Action in Sopot. He joined the Order of Malta in 1997, as a Knight of Honor and Devotion.

(Translated by Tadeusz Mirecki)

► Decyzjami Rady Suwerennej z dnia 15 czerwca i 5 października 2012 zostali przyjęci do Zakonu:

Piotr Rozwadowski Kawaler Honoru i Dewocji, menadżer, żonaty, ma czworo dzieci.

Bartłomiej Guzik Kawaler Łaski Magistralnej, dr n.med., żonaty, ma dwoje dzieci.

Jerzy Woy-Woyciechowski Kawaler Łaski Magistralnej, profesor medycyny, żonaty, ma trzy córki.

Adam Zając, przedsiębiorca, żonaty, ma dwie córki.

► Rada Suwerenna, decyzjami z dnia 15 lutego i 5 października, podniosła kfr. Andrzeja Potworowskiego do godności Wielkiego Krzyża Honoru i Dewocji, a kfr. Adama Leszczyńskiego do godności Wielkiego Krzyża Łaski Magistralnej w Posłuszeństwie.

► J.E. ks. bp Andrzej F. Dziuba Kapelan Wielkiego Krzyża Konwentualnego ad Honorem został odznaczony Wielkim Krzyżem Orderu Pro Piis Meritis, decyzją podjętą na posiedzeniu Rady Suwerennej 5 października 2012 r.

► W niedzielę 27 maja 2012 odbyła się doroczna pielgrzymka mężczyzn i młodzieńców do Sanktuarium NMP w Piekarach Śląskich. Uroczystej Mszy Świętej na piekarskim wzgórzu przewodniczył Arcybiskup Krakowski J.Em. ks. kardynał Stanisław Dziwisz, Baliw Wielkiego Krzyża Honoru i Dewocji, który w czasie pielgrzymki przekazał relikwie bł. Jana Pawła II. Do koncelebry włączyło się kilkunastu arcybiskupów, biskupów oraz kapłanów, wśród nich ks. abp Wiktor Skworc, ks. abp Damian Zimoń, ks. bp Józef Kupny oraz kaznodzieja ks. abp Stanisław Budzik z Lublina.

Na tegoroczną pielgrzymkę przybyło ok 100.000 mężczyzn głównie ze Śląska. Nad ich bezpieczeństwem czuwali lekarze, ratownicy i wolontariusze Maltańskiej Służby Medycznej (łącznie 43 osoby).

(Marek Grzymowski)

► 3 czerwca w Katowicach odbył się Marsz dla Życia i Rodziny.

Po Mszy św., której przewodniczył Arcybiskup Damian Zimoń, spod Katedry Chrystusa Króla wyruszyło około trzy tysiące osób do Parku Kościuszki, gdzie pod Wieżą Spadochronową odbył się Piknik Rodzinny. Nad bezpieczeństwem uczestników Marszu czuwała Maltańska Służba Medyczna.

<http://www.marsz.org/katowice.html>

(Marcin Świerad)

► 5 czerwca w restauracji Marysin Dwór Park na terenie Parku Śląskiego w Chorzowie odbył się organizowany przez Fundację Polskich Kawalerów Maltańskich III Maltański Dzień Dziecka. Gośćmi były dzieci objęte opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy w Katowicach i Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzowie wraz ze swoimi rodzicami i opiekunami. Na przybyłych czekał szereg niespodzianek. W programie był koncert Orkiestry Policyjnej Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach, pokazy tańca i sztuk walki, gry i zabawy dla najmłodszych, spotkania z ciekawymi gośćmi, słodkie przekąski. Atrakcjami były również wozy strażackie, policyjne oraz karetka. Dzieci miały szansę przećwiczyć zachowania w sytuacjach zagrożenia życia. Patronat honorowy nad przedsięwzięciem

► By the decision of the Sovereign Council of June 15 and October 5, the following were accepted to the Order Piotr Rozwadowski Knight of Honour and Devotion, manager, married with 4 children.

Bartłomiej Guzik Knight of Magistral Grace, doctor of medicine, married with 2 children.

Jerzy Woy-Woyciechowski Knight of Magistral Grace, professor of medicine, married, has 3 daughters.

Adam Zając, Knight of Magistral Grace, entrepreneur, married, has 2 daughters.

► The Sovereign Council, with the decisions of February 15 and October 5, raised the confrere Andrzej Potworowski to the rank of Knight Grand Cross of Honour and Devotion and confrere Adam Leszczyński to the rank of Knight Grand Cross of Magistral Grace in Obedience.

► H.E. Bishop Andrzej F. Dziuba, Chaplain Grand Conventual Cross Ad Honorem was awarded Grand Cross Pro Piis Meritis, by the decision of the Sovereign Council of October 5, 2012

► On Sunday, May 27, 2012 took place an annual pilgrimage of men and adolescents to the sanctuary of Our Lady in Piekary Śląskie. Solemn holy mass was celebrated by Stanisław cardinal Dziwisz, who donated the relics of blessed John Paul II. In the holy mass participated several bishops and

priests, including Wiktor Skworc (archbishop of Katowice), Damian Zimoń (archbishop emeritus of Katowice) Józef Kupny (auxiliary bishop of Katowice). The homily was preached by Stanisław Budzik (archbishop of Lublin). 100,000 men took part in the pilgrimage, most of them from Silesia. The pilgrims were taken care of by doctors, paramedics, nurses and volunteers of Maltese Medical Aid (43 persons).

(Marek Grzymowski)

► On June 3, a March for Life and Family took place in Katowice.

After the mass, presided by archbishop Damian Zimoń, three thousand people had walked from the cathedral of Christ the King to Kościuszko Park. There, by the parachute tower, a family picnic took place. The safety of all the participants was taken care of by Maltańska Służba Medyczna.

<http://www.marsz.org/katowice.html>

(Marcin Świerad)

► On June 5, in Marysin Dwór Park restaurant in Śląski Park in Chorzów took place the 3rd Maltese Children's Day, organized by the Foundation of Polish Knights of Malta. The guests were the children, protégés of the Municipal Aid Centre in Katowice and the Social Aid Centre in Chorzów, with their families and guardians. There were numerous surprises prepared for those present: a concert of the Voivodship Command Police Band from Katowice, dance and martial arts presentations, fun and games for the youngest, meetings with interesting people and sweet treats. Among other attractions were fire engines, police cars and an ambulance. The children had an opportunity to practise the behaviour in life-threatening situations. The honorary patrons of the event were

objął prezydent Związku Polskich Kawalerów Maltańskich Andrzej Potworowski oraz arcybiskup metropolita katowicki Wiktor Skworec. Po raz kolejny impreza nie odbyłaby się gdyby nie życzliwość Państwa Kucharskich, którzy goszczą nas w swoich progach.
(Agnieszka Jarzyńska – Stęclik, fot. M. Świerad)

10 czerwca 2012 roku w Katowicach odbyły się doroczne uroczystości Patrona Zakonu św. Jana Jerozolimskiego. Tradycyjnie o godzinie 16.00 w katowickiej Krypcie Katedry Chrystusa Króla rozpoczęła się uroczysta Msza Święta, której przewodniczył ks. Michał Palowski - Kapelan Konfraterni Śląskiej. W koncelebrazie modlili się: ks. dr Marek Górka - Oficjał Sądu Metropolitalnego w Katowicach oraz Ojciec Ryszard Sierański OMI ze Wspólnoty Dobrego Pasterza.

Bezpośrednio po Mszy Św. w sali Drukarni Archidiecezjalnej św. Jacka odbyła się druga część świętowania. Licznie przybyłych wolontariuszy wraz z rodzinami, przyjaciół Zakonu, w tym przedstawicieli Miasta Katowice, ruchów i stowarzyszeń katolickich przywitał Delegat Związku Polskich Kawalerów Maltańskich - Marcin Świerad oraz Prezes Fundacji Maltańska Służba Medyczna - Damian Zadebny. Następnie głos zabrał konfrater Krzysztof Moczurad, Wiceprezydent Związku, który zaprezentował liczne dzieła realizowane przez Zakon Maltański w Polsce. Następnie wręczono nagrody i podziękowania dla darczyńców i wolontariuszy Zakonu Maltańskiego.

W tym roku, swoim występem, uświetnił naszą uroczystość kabaret Drzewo A Gada, dobrze znany z maltańskiego występu w Kinoteatrze Rialto w Katowicach. Kabaret prowadzony przez ks. Marka Wójcickiego przełamuje bariery i przybliża nam problemy osób niepełnosprawnych.

Po oficjalnej części miał miejsce poczęstunek, który przygotowali Państwo Małgorzata i Czesław Kusiowie (żurek), Ilona i Mirosław Rurański (ciasta) oraz nasi wolontariusze (ciasta, napoje).

Był to bardzo dobry moment na indywidualne rozmowy z podopiecznymi wyjazdów maltańskich, sponsorami i naszymi przyjaciółmi.

Wszystkim, którzy przybyli na wspólną modlitwę i święto naszego Patrona serdecznie dziękujemy.

Szczególnie dziękujemy:

Księdzu Arcybiskupowi Wiktorowi Skworecowi i Kurii Metropolitalnej w Katowicach, przybyłym Kawalerom i Damom Maltańskim, prof. Ludgardzie Buzek.

Darczyńcom: Państwu Małgorzacie i Czesławowi Kusiom, Ilonie i Mirosławowi Rurańskim, Rodzinom Wolontariuszy. Mediom: Redakcji Gościa Niedzielnego i radia eM.

Wolontariuszom: Sylwii Galińskiej i Joannie Dereweckiej, które pokierowały całym zespołem przygotowującym uroczystość.
(Ilona Świerad, fot. T. Kawka)

Andrzej Potworowski, the President of the Polish Association of the Order of Malta and Wiktor Skworec, the archbishop of Katowice. Again, the event wouldn't have taken place without kindness of Mr. And Mrs. Kucharski, who are and have been our hosts.

Agnieszka Jarzyńska – Stęclik, photo by M. Świerad)

On June 10, 2012, annual solemnities of the patron saint of the Order took place in Katowice. At 4 o'clock in the afternoon, in the crypt of the cathedral of Christ the King, began a solemn mass, said by rev. Michał Palowski (Chaplain of the Silesian

Confraternity), rev. Marek Górka PhD (judicial vicar of the Metropolitan Court in Katowice) and fr. Ryszard Sierański OMI from the Community of Good Shepherd.

Directly after the mass, in a hall of Saint Hyacinth Archdiocesan Printers, there was the second part of the celebrations. Numerous volunteers and their families, friends of the Order, representatives of the City of Katowice, members of catholic movements and associations, were welcomed by the delegate of the Polish Association of Knights of Malta, Marcin Świerad and the chairman of the Foundations Maltańska Służba Medyczna, Damian Zadebny. Then spoke cfr. Krzysztof Moczurad, Vice President of the Association, presenting numerous Works of the Order of Malta in Poland. Afterwards, prizes were given and thanks extended to the donors and volunteers of the Order of Malta.

This year our celebrations were lent lustre by a performance of the cabaret "Drzewo A Gada", well known from its Maltese performance in the cinetheatre Rialto in Katowice. The cabaret, led by rev. Marek Wójcicki, breaks barriers and brings problems of the disabled closer to us.

After the official part there was a treat, prepared by Mr. and Mrs. Czesław Kuś, Mr. And Mrs. Mirosław Rurański and our volunteers.

It was a very good moment for individual talks with guests of Maltese trips, sponsors and our friends.

We would like to thank all those who were there, during our common prayer on the day of our patron saint and in particular to:

H.E. Archbishop Wiktor Skworec and the Metropolitan Curia in Katowice, all Knights and Dames of the Order present, professor Ludgarda Buzek

The Donors: Małgorzata and Czesław Kuś, Ilona and Mirosław Rurański, the families of the volunteers
The media: the editorial staff of Gość Niedzielnego and eM Radio.
The Volunteers: Sylwia Galińska and Joanna Derewicka, who lead the entire team in charge of preparations of the celebrations.

(Ilona Świerad, photo by T. Kawka)

9 czerwca 2012 roku w Jedlni Letnisko koło Radomia odbyła się, zorganizowana staraniem Oddziału Radomsko - Lubelskiego Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich „Pomoc Maltańska” oraz Grupy Polskiej Imperial Tobacco – MALTANIADA 2012. Była to już trzecia edycja rocznej imprezy dla osób ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, czyli wymagających stałej opieki innych osób z powodu chorób układu ruchu. Dobór takiej grupy zdecydował cały program i ideę spotkania. Przede wszystkim chodziło o to, by ci niepełnosprawni mieli możliwość wyjścia z domu i spędzenia dnia na świeżym powietrzu w ciekawie zorganizowanym dniu. O tym, jak to jest ważne niech świadczy chociażby taki fakt, że uczestnicy imprezy są przez radomski Ośrodek Pomocy przywożeni busami nie tylko z Radomia i okolic, ale także spod Ilży, Kielc, Tomaszowa Mazowieckiego, Nowego Miasta czy Warki. Dzieje się tak, dlatego że w ich okolicach nikt takich spotkań dla nich nie organizuje... W roku 2010 gościliśmy około 60 osób, rok później blisko 80, a w 2012 - już 92 osoby.

Porównanie z poprzednimi edycjami świadczy o rosnącej popularności imprezy wśród Podopiecznych Fundacji oraz o coraz większym zaangażowaniu wolontariuszy Imperial Tobacco Polska oraz Imperial Tobacco Polska Manufacturing, by program i zorganizowane atrakcje zachęcały do udziału w warsztatach.

Program adresowany był zarówno dla osób niepełnosprawnych, jak i dla ich opiekunów. Część zajęć odbywała się wspólnie dla obu tych grup, zaś do części zajęć obie grupy zostały rozdzielone. Razem wszyscy oglądali i uczestniczyli w prezentacjach nowości do rehabilitacji czy też urządzeń ułatwiających życie (np. schodolazów). Razem jedli posiłki, zwiedzali Jedlnię, razem śpiewali karaoke i przy grillu. Jednak gdy nadchodził czas zajęć z pierwszej pomocy osobom niepełnosprawnym dla ich opiekunów, wolontariusze „porwali” naszych podopiecznych na pokazy dogoterapii.

Ważne, że każdy znalazł coś dla siebie - mógł poszerzyć swoją wiedzę z zakresu opieki nad chorym, ale też nie zapomniał, że najlepszym lekarstwem jest niewymuszony uśmiech i zwykła serdeczność. W sumie udało nam się wypełnić zajęciami cały dzień. A kiedy przychodził czas pożegnania, padały pytania - dlaczego mamy spotkać się dopiero za rok?

(Robert Wiraszka, fot. G. Figura)

14 czerwca 2012 roku w Zespole Szkół Specjalnych nr 12 im. Polskich Kawalerów Maltańskich w Katowicach odbył się festyn rodzinny. Mimo, że pogoda sprawiła psikusa, humory dopisały. Wszyscy świetnie się bawili, najpierw podczas przedstawienia w gwarze śląskiej, a następnie zwiedzając karetkę i słuchając instrukcji jakich udzielali ratownicy Maltańskiej Służby Medycznej z Katowic. Wyjątkową chwilą uwiecznioną przez szkolnego fotografa był moment, gdy sam Pan Dyrektor Sławomir Warzecha został poszkodowanym, na potrzeby pokazów pierwszej pomocy.

(Agnieszka Jarzyńska-Stęclik)

W dniach od 18 do 22 czerwca b. r. grupa podopiecznych Maltańskiego Środowiskowego Domu Samopomocy „Dom Św. Mikołaja” w Klebarku Wielkim przebywała na wyjeździe społecznym w Jastrzębiej Górze. W Ośrodku Kolonijno-Wczasowym ANMAR gościliśmy już po raz czwar-

On June 9, 2012, in Jedlnia Letnisko near Radom, took place MALTANIADA 2012, organized by the Radom and Lublin Division of the „Pomoc Maltańska” Foundation and Polish Group of Imperial Tobacco. It was the 3rd edition of this annual event for people with major motor disability, in need of

constant care from the others. The choice of such group influenced the entire program and the idea of the meeting. The main goal was to give the disabled the opportunity to go outdoors and spend an interesting day in the open air. The importance of it is demonstrated by the fact, that the participants are brought by the Radom Aid Centre not only from Radom itself but also from the area of Ilża, Kielce, Tomaszów Mazowiecki, Nowe Miasto and Warka. It is because such meetings are not organized in their vicinity. In 2010 we welcomed ca. 60 people, 80 the year after and in 2012 – 92.

The comparison with previous editions is the proof of growing popularity of the event among the Guests of the Foundation and increasing involvement of the volunteers of Imperial Tobacco Polska Manufacturing to make the program and attractions more inviting.

The program of the event was dedicated to both the disabled and their guardians. Some of the activities were common for both groups and some were separate. Together, all the participants watched presentations of novelties in rehabilitation and life-facilitating devices (“staircrawlers”, for example). Together they dined, visited the town of Jedlnia, sung songs together. However, when the time came for the disabled first-aid training, our volunteers snatched the Guests to watch the presentation of dogotherapy.

It is important that everyone had found something for him- or herself – could broaden his or her knowledge in helping the sick, but also hadn’t forgotten that an unforced smile and kindness is the best cure. The activities filled an entire day. When the time came for good-byes, questions were asked why do we have to meet in a year’s time?

(Robert Wiraszka, photo by G. Figura)

On June 14, 2012, in the Polish Knights of Malta Memorial Special School Unit no. 12 in Katowice took part a family picnic. In spite of tricky weather the spirits were high. Everyone had a great time during a play in Silesian dialect, an ambulance “sightseeing” and listening to the instructions given by the members of Maltańska Służba Medyczna from Katowice. A unique moment, captured by the school photographer, was the presence of the headmaster of the School himself, Mr. Sławomir Warzecha, at the first-aid training.

(Agnieszka Jarzyńska-Stęclik)

From June 18 to June 22 a group of protégées of the Maltese „House of Saint Nicholas” in Klebark Wielki participated in a social integration trip to Jastrzębia Góra. For the fourth – and hopefully not the last – time we stayed in the ANMAR holiday centre. Even though the weather wasn’t in our favour, the trip was a success. We rested and inhaled a lot of iodine. During

ty i chyba nie ostatni. Mimo, że pogoda nie bardzo nam sprzyjała, to wyjazd był udany. Wypoczywaliśmy i wdychaliśmy duże ilości jodu. W trakcie pobytu terapeuci szczególną wagę przywiązywali do współpracy w grupach, do działań podejmowanych wspólnie. Poza długimi spacerami brzegiem morza codziennie odbywały się grupowe zajęcia tematyczne np.: konkurs wiedzy geograficznej, pokaz Eko-mody, zajęcia sportowe czy pirackie podchody zakończone w cukierni. Była również dyskoteka i ognisko z pieczonymi kiełbaskami. Żałujemy, że dni spędzone nad morzem minęły tak szybko.

(Ewa Głód-Strzelczyk - kierownik ośrodka, fot. autora)

■ 21 czerwca 2012 roku w Auli I Liceum Ogólnokształcącego im. Bartłomieja Nowodworskiego w Krakowie podczas uroczystej „Gali Nowodworskiej” z udziałem licznie zgromadzonych gości, przedstawicieli władz miasta Krakowa i Województwa Małopolskiego, a także Kuratorium Oświaty, wręczano nagrody i dyplomy wyróżniającym się uczniom i uczennicom I Liceum. Podczas tej uroczystości wiceprezydent ZPKM dr Krzysztof Moczurad wręczył przyznawaną już od 19 lat „Nagrodę Związku Polskich Kawalerów Maltańskich im. Jana hr. Badeniego” dla ucznia lub uczennicy o „najbardziej prawym charakterze”. Jest to szczególny rodzaj nagrody, w której przyznawaniu bierze udział cała społeczność uczniowska wraz z nauczycielami, i która nie ma praktycznie odpowiednika w całej Europie.

(Krzysztof Moczurad)

■ Tegoroczne obchody patronalnego święta Zakonu, św. Jana, w Radomiu - odbyły się w świeżo wyremontowanym kościele pw. św. Wacława na Starym Mieście. Dzięki staraniom proboszcza, ks. Andrzeja Tuszyńskiego (kapelana maltańskiego), ten pochodzący z 1216 roku kościół odzyskał swój pierwotny gotycki, rycerski charakter. Przebudowa kościoła uwzględniająca w wystroju liczne odniesienia do Zakonu była miłym akcentem uświetniającym uroczystość. Po raz pierwszy też gościliśmy przedstawicieli bratnich zakonów rycerskich - Rycerzy Grobu Bożego oraz Rycerzy Kolumba. Po Mszy św. odbyło się wspólne robocze spotkanie poświęcone możliwościom wspólnego działania, skoordynowanego względem Ordynariusza Diecezji oraz potrzebujących.

(Robert Wiraszka)

■ Tradycyjne obchody Św. Jana w Krakowie w dniu 23 czerwca 2012 roku, w kościele pod wezwaniem Św. Marii Maksymiliana Kolbego w Krakowie – Mistrzejowicach zgromadziły liczną grupę Dam i Kawalerów naszego Związku. Uczestniczyło w nich 26 Dam i Kawalerów wraz z rodzinami, nie tylko z Krakowa, lecz także z Katowic i Sopotu. Mszę św. sprawował Jego Eminencja ks. Kardynał Franciszek Macharski wraz z dwoma koncelebransami. Podczas mszy św. dwóch nowoprzyjętych Kawalerów Łaski Magistralnej, Bartłomiej Guzik oraz Adam Zajac złożyło ślubowanie, które odebrał Wiceprezydent ZPKM Krzysztof Moczurad. Spotkanie zakończył wspólny posiłek w niezwykle gościnnych progach Proboszcza parafii ks. Prałata Józefa Łuszczka, kapelana Konfraterni Małopolskiej, a całe spotkanie upłynęło w ciepłej, serdecznej atmosferze.

(Krzysztof Moczurad)

the stay, the therapists paid particular attention to group work, to actions undertaken commonly. Apart from long walks on the seaside, there were daily group sessions: geographical knowledge contest, Eco-fashion show, sporting activities and tracking race with the finish in a confectionery. There was also a disco and bonfire-grilled sausages. It's a shame that all those days spent by the sea went by so quickly.

(Ewa Głód-Strzelczyk –
director of the centre, photo by author)

■ On June 21 2012, an awards ceremony was held in the auditorium of the 1st Lyceum named for Bartłomiej Nowodworski in Kraków, passing out awards and diplomas to distinguished students of the Lyceum. It was attended by a large number of guests, representatives of the governments of the City of Kraków and Małopolska Province, and of the Board of Education. At this ceremony, Vice President Krzysztof Moczurad presented the “Count Jan Badeni Prize of the Polish Association of Knights of Malta,” awarded for the past 19 years to the student with the “most upright character.” It is a unique prize, awarded by the entire student body and faculty, which has no equivalent in all of Europe.

(Krzysztof Moczurad)

■ This year's celebrations of the Order's patron's Day took place in recently renovated church of Saint Venceslas in the Old Town. Thanks to the efforts of the parish-priest, rev. Andrzej Tuszyński, a Maltese chaplain, this 1216 AD church regained its original gothic and knightly character. The reconstruction of the church included adding numerous references to the Order and that was a pleasant point of the celebrations. For the first time we welcomed the representatives of the brotherly chivalric orders – Knights of the Sepulcher and Knights of Columbus. After the holy mass there was a meeting on possibilities of common action, co-ordinated with the Diocese Ordinary.

(Robert Wiraszka)

■ A large group of Knights and Dames of our Association gathered for the traditional observance of the feast of St. John on June 23 2012 in the Church of St. Maximilian Kolbe in Kraków-Mistrzejowice. Twenty-six Dames and Knights participated with their families, not only from Kraków but also from Katowice and Sopot. The celebrant of the Mass was H.Em. Franciszek Cardinal Macharski, along with two concelebrants. During the Mass, two newly-admitted Knights of Magistral Grace, Bartłomiej Guzik and Adam Zajac, were sworn in by Krzysztof Moczurad, Vice-President of the Association. The gathering ended with a meal in the hospitable confines of the parish, hosted by the pastor, Msgr. Józef Łuszczek, chaplain of the Małopolska Confraternity. The entire event passed in a warm and friendly atmosphere.

(Krzysztof Moczurad)

26 czerwca 2012 w Chorzowskim Centrum Kultury odbyło się podsumowanie kampanii społecznej „Wkręć się w pomaganie”. Koordynator kampanii ks. Piotr Larysz przedstawił dotychczasowe statystyki oraz podziękował wszystkim zaangażowanym w akcję. Podczas imprezy został wręczony czek o wartości 5.000 zł na zakup specjalistycznych ortez dla dwuletniej Jagódki z Chorzowa. Kampania społeczna „Wkręć się w pomaganie” jest realizowana przez Fundację Polskich Kawalerów Maltańskich w Warszawie. Do tej pory udało się pomóc 12 osobom niepełnosprawnym na łączną wartość 42.582 zł.
(Marek Grzymowski, fot. Chorzowianin.pl)

(Marek Grzymowski,
photo by Chorzowianin.pl)

Gość Niedzielny o nas:
<http://katowice.gosc.pl/doc/1192638.Wkreceni-w-pomaganie>
Zobacz zdjęcia:
http://pomocmaltanska.pl/news/view/54-chorzw_podsumowanie_kampanii

Gość Niedzielny about us:
<http://katowice.gosc.pl/doc/1192638.Wkreceni-w-pomaganie>
See photos:
http://pomocmaltanska.pl/news/view/54-chorzw_podsumowanie_kampanii

W dniach 26-28 czerwca 2012r. domownicy „Domu Świętego Mikołaja” w Klebarku Wielkim wybrali się na wycieczkę do pięknego miasta położonego w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich - do Mikołajek. Odbył się tam VII Wojewódzki Integracyjny Zjazd Środowiskowych Domów Samopomocy zorganizowany pod patronatem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. Na zjazd przyjechało 18 Domów z naszego województwa. W tym roku tematyką było oczywiście „Euro 2012”. Piękne widoki, rejs statkiem po jeziorze Śniardwy, konkursy, zawody sportowe i dyskoteka to tylko kilka z atrakcji, w których uczestniczyliśmy. W przerwach pomiędzy tymi wszystkimi zajęciami mieliśmy okazję zwiedzić Mikołajki, przyjrzeć się z bliska jachtom przycumowanym w mikołajskiej marinie, zobaczyć pomnik legendarnego króla Sielaw oraz pospacerować po tym turystycznym miasteczku.
(Ewa Głód-Strzelczyk)

Z okazji przypadającego święta naszego Patrona, zostały rozdane paczki z darami 50 potrzebującym pomocy rodzinom w Tomaszowie Lubelskim. W niedzielę 24 czerwca w kościele parafialnym św. Józefa została oprócz tego odprawiona msza św. za Zakon Maltański, Wielkiego Mistrza, Konfratrów i Damy oraz dzieła maltańskie na całym świecie.
(Aleksander Cieślak)

11 lipca 2012 r. podopieczni Maltańskiego Środowiskowego Domu Samopomocy w Klebarku Wielkim wybrali się na wycieczkę do położonego w niedużej odległości Barczewa. W myśl przysłowia „Cudze chwalić, swego nie znacie” okazało się, że wielu spośród nas nigdy nie było w tym miasteczku. Tymczasem jest tam wiele ciekawostek do zobaczenia. Naszym głównym celem była dawna synagoga żydowska, w której podziwialiśmy wystawę bizantyńskiej ikony twórców z warszawskiej grupy

From June 26 to June 28, 2012, the inhabitants of the „House of Saint Nicolas” in Klebark Wielki went for a trip to Mikołajki, a beautiful town in Masuria Lake District. The 7th Provincial Integration Reunion of Self-Aid Homes took place there and the patronage was held by the Voivode of the Warmia-Mazury Province. 18 Homes from the province participated in the event. This year the main theme was Euro 2012. Stunning sights, a cruise on the Śniardwy Lake, contests, sporting competitions and a disco are only a few of numerous attractions we participated in. During the intervals between the events we had a chance to visit Mikołajki, see all the yachts moored in the marina, see the monument of the legendary king of Sielawy and walk around the town.
(Ewa Głód-Strzelczyk)

On the day of our Patron, packets were given to the 50 needy families in Tomaszów Lubelski. On Sunday, June 24, in the parroquial church of Saint Joseph a mass was said for the Order of Malta, the Grand Master, Knights and Dames and All the Order's work around the Word.
(Aleksander Cieślak)

On July 11, 2012, the protégées of the Maltese Self-Aid Home in Klebark Wielki, went for a trip to a nearby town of Barczewo. Apparently, proving the accuracy of the proverb “Foreign you praise, know not your own”, some of us had never been to that town and there are many interesting things to see. Our main „target” was the old synagogue, where we saw an exhibition of Byzantine icons created by the Agathos group of War-

Agathos i siostr karmelitanek z klasztoru w Spręcowie. Oglądaliśmy też archeologiczną wystawę mieszczącą się w szklanej piramidzie obok ratusza oraz Maltański Szpital bł. Gerarda.

(Ewa Głód-Strzelczyk, fot. autora)

■ 12 lipca ok. godziny dziewiętnastej, na wały Jasnogórskiego Klasztoru zawitała już 213 Piesza Pielgrzymka Kalwaryjsko – Lanckorońska. Dotarliśmy na miejsce po tygodniowym trudzie pielgrzymowania. Pielgrzymi dotarli w 100% choć po drodze napotykali na trudy i przeciwności losu, związane ze stanem zdrowia. Nad bezpieczeństwem i zdrowiem pątników czuwali ratownicy medyczni, wolontariusze z Oddziału MSM Kęty. Nasze prace ułatwiła karetka, która po remoncie wyruszyła w długo oczekiwany pierwszy „rejs”.

Pielgrzymka kalwaryjsko – lanckorońska, jak co roku liczyła ponad 200 osób w różnym wieku, gdzie najmłodszy pielgrzym – Julia miała zaledwie 2,5 roczku, zaś pan Jan 85 wiosen i całą trasę przeszedł na swoich nogach.

Pielgrzymowaliśmy z tegorocznym hasłem „Kościół naszym domem” niosąc do Matki swoje podziękowania i prośby. Mamy nadzieję, że trud włożony w pielgrzymowanie przyniesie wszystkim oczekiwane owoce.

(Mariusz Zawada, komendant oddziału MSM w Kętach)

■ On July 12, at about 7 pm the 213th Pilgrimage from Kalwaria and Lanckorona entered the walls of the Jasna Góra monastery. We arrived

after a difficult week on the way, body count 100 per cent in spite of health hindrances. The “health and safety” of the pilgrims was executed by the volunteers of MSM in Kęty. The job was made easier by an ambulance, first time „on the road” after the repair period.

The pilgrimage group from Kalwaria and Lanckorona consisted of more than 200 people of all ages, with the youngest – 2,5 y.o. Julia, and the oldest – Mr. Jan – 85,

who had walked all the way, by himself, on foot.

The motto of this year’s pilgrimage was „Church is our home”; we carried to the Holy Mother our thanks and prayers. We do hope that the pilgrims’ toil will be fruitful.

(Mariusz Zawada, commandant of the MSM division in Kęty)

■ 16 sierpnia 2012 r. podopieczni Maltańskiego Środowiskowego Domu Samopomocy w Klebarku Wielkim, w ramach codziennych zajęć, uczestniczyli w spływie kajakowym piękną rzeką Kośną. Trasa, którą przepłynęliśmy liczyła około 10 kilometrów i prowadziła przez warmińskie lasy i łąki. Mimo braku słońca płynęło nam się wyjątkowo szybko i miło, doświadczeni wiosłarze pomagali tym mniej sprawnym a bolące ramiona pocujemy dopiero jutro.

(Ewa Głód-Strzelczyk, fot. autora)

■ On August 16, 2012, the protégées of the Maltese Self-Aid Home in Klebark Wielki went for a kayak trip on the River Kośna. The route was 10 kilometres long and lead through forests and meadow of Warmia. Despite the lack of sun we proceeded quickly and in good mood, experienced scullers aided those less able.

(Ewa Głód-Strzelczyk, photo by author)

■ Letnie obozy maltańskie w gościnnym Opactwie Ojców Cystersów w Szczyrzycu stały się już tradycją, a tegoroczny był ósmym z kolei. Rozpoczął się 29 czerwca, podczas trzech turnusów łącznie udział wzięły 43 osoby niepełnosprawne oraz 50 wolontariuszy. Odrębne tematy przewodnie dla osób dorosłych (My name is Bond. James Bond, bo dla nas świat to za mało), i dzieci (W górach jest wszystko co kocham) mogły zostać zrealizowane dzięki wizycie wspaniałych gości, do których zaliczamy: Krzysztofa Cywińskiego, Michała Grzeska, Basię Gąsienicę-Giewont czy Tomasza Zubilewicza. W trakcie realizacji tematu „W górach jest wszystko co kocham” uczestnicy obozu odbyli górską eskapadę do Sanktuarium Matki Boskiej Śnieżnej w ośrodku rekolekcyjno-wypoczynkowym Sodaliczki Mariańskiej na Śnieżnicy (1006 m wysokości). We wspaniałej atmosferze pełnej przyjaźni, w kontakcie z piękną naturą Beskidu Wyspowego odbył się całonocny piknik.

■ Maltese summer camps in the hospitable Cistercian abbey in Szczyrzyc have already become tradition. This year’s edition began on June 29; during three fixed periods there

had been 43 disabled and 50 volunteers. Separate themes for adults (The name is Bond, James Bond, because the world is not enough) and children (All I love is in the mountains) were made possible thanks to our wonderful guests: Krzysztof Cywiński, Michał Grzesiek, Basia Gąsienica-Giewont and Tomasz Zubilewicz.

Wśród zajęć, przewidzianych w programie obozu znalazły się między innymi warsztaty muzykoterapii czy malowania na szkle. Uczestnicy obozu mieli też szansę tworzyć makiety górskiego terenu oraz przejść trening superagenta. Podczas turnusów, których tematem przewodnim były przygody najpopularniejszego agenta na świecie ciekawostki z jego życia przybliżał nam Michał Grzesiek, autor książki *James Bond - Szpieg*, którego kochamy. W czasie trwania obozu przeżyaliśmy również kolejną Maltańską Niedzielę w Szczyrzycu. 15 lipca o godzinie 16 rozpoczęła się Uroczysta Msza Święta w intencji Zakonu Maltańskiego i jego dzieł z udziałem 14 członków ZPKM. Po mszy świętej odbył się plenerowy Letni Koncert Maltański zespołu Arka Noego, który zgromadził kilkutyśniczną widownię wywołując ich entuzjazm. VIII Maltański Obóz Integracyjny dla Osób Niepełnosprawnych w Szczyrzycu zakończył się 25 lipca 2012 roku. Już teraz zapraszamy do udziału za rok.

(Dr Tomasz Krupiński Szpitalnik ZPKM,

Marlena Czyżycka Dowódca Obozu, fot. ks. M. Palowski)

W dniach od 3 do 11 sierpnia 2012 miałem przyjemność brać udział w XXIX Międzynarodowym Letnim Obozie Zakonu Maltańskiego dla Młodzieży Niepełnosprawnej (Order of Malta - International Summer Camp), jako opiekun osoby niepełnosprawnej. Spotkanie odbywało się w miejscowości Balatonföldvár nad węgierskim Balatonem z udziałem ponad 400 młodych ludzi z dwudziestu krajów Europy, a także z Libanu i Stanów Zjednoczonych. W tej grupie Polskę reprezentowało 22 uczestników. Dla mnie, wolontariusza Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich był to niezwykle owocny czas. Spotkałem wielu interesujących ludzi, spędziłem przyjemnie czas, wiele się dowiedziałem. Współpracowałem z wolontariuszami z wielu krajów, przyglądałem się ich metodom pracy, obserwowałem ich sposoby nawiązywania relacji, współpracę z podopiecznymi. Oczywiście najważniejszym zadaniem była współpraca z moim podopiecznym Arturem. International Maltese Summercamp 2012 obfitował w wiele atrakcji. Uczestnicy brali udział w wielu interesujących warsztatach i ciekawych wycieczkach. Z Arturem byliśmy w zoo, braliśmy udział w kreatywnych warsztatach, wyrabialiśmy biżuterię, lepiliśmy garnki, zwiedzaliśmy zabytkowe budowle, a już szczytem atrakcji były niesamowite pokazy jazdy konnej. Przez cały pobyt dopisywała pogoda, było ciepło, słonecznie a więc przede wszystkim korzystaliśmy z uroków kąpeli w Balatonie. Wieczorami spotykaliśmy wszyscy przy wspólnej zabawie, śpiewaliśmy, tańczyliśmy, wymienialiśmy wrażenia. Zawsze udawało się też znaleźć czas na chwilę wdzięczności, wyciszenia, refleksji, modlitwy. Myślę, że był to czas bardzo dobrych doświadczeń dla mnie i (mam taką nadzieję) świetne wakacje dla Artura!

(Jan Barcik)

W dniach 23-26 sierpnia 2012 roku, pod hasłem „W dobrych zawodach wystąpiłem, bieg ukończyłem”, odbyła się VII Piesza Pielgrzymka Maltańska na Jasną Górę. Uczestniczyło w niej 67 pielgrzymów, w tym 15 osób niepełnosprawnych fizycznie – mieszkańców Ośrodka Dla Osób Niepełnosprawnych Miłosierdzie Boże w Mikołowie – Borowej Wsi oraz kilkoro innych niepełnosprawnych mieszkańców Śląska. Przewodnikiem duchowym pielgrzymki był ksiądz Grzegorz Płaneta, na co dzień duszpasterz w Stacjonarnym Ośrodku Reintegracji Społecznej Św. Barnaby w Poczerniej. Najmłodszy uczestnik tegorocznej piel-

During the realisation of the „All I love is in the mountains” theme, the camp participants went to the sanctuary of Our Lady in the Congregatio Mariana centre on Śnieżnica (1006 m above sea level). An all-day picnic took place in Beskid Wyspowy, in the atmosphere of friendship.

The workshops planned for the camp included, inter alia, musical therapy and glass painting. The participants also made models of the mountain terrain and underwent the “super agent” training. The curiosities of the life of the world’s most popular agent were brought to us by Michał Grzesiek, author of the book „James Bond – the Spy We Love”. During the camp there was also the Maltese Sunday in Szczyrzyc. On July 15, at 4 p.m. a Holy Mass began, attended by 14 members of the Polish Association. We prayed for the Order of Malta and all its works. After liturgiam sanctam there was an open-air concert of the group Arka Noego.

The camp ended on July 25, 2012.

(Dr Tomasz Krupiński Hospitaller of the Polish Association

Marlena Czyżycka Camp Leader, photo by Father M. Palowski)

From August 3 to August 11, 2012, I had the pleasure of participating in the 29th International Order of Malta Summer Camp as a helper of a disabled person. The jamboree was held in Balatonföldvár on the Lake Balaton in Hungary. There were over 400 people from 20 European countries and also from Liban and the USA. The Polish team was 22 people strong. For me, a volunteer of the Polish Knight of Malta Foundation, this was a very fruitful time. I met many interesting people, learned many a thing; I cooperated with volunteers from other countries, watched their ways and methods of work with Guests. Obviously, the most important task for me was to work with Artur, my „protégé”. The Camp of 2012 was full of attractions. We participated in many interesting works hops and excursions. Artur and I went to a zoo, made jewellery and pots of clay, visited old buildings and watched an exquisite equestrian show. Weather added to the positives – warm and sunny days encouraged to have a dive in the lake. In the evenings we all got together, sang, danced and talked. Moreover, we always found time to quiet down and pray.

I believe it was a profitable time for me, experience-wise and great vacations for Artur.

(Jan Barcik)

From August 23 to August 26, 2012, with the motto „I ran in a good run”, the 7th Maltese Pilgrimage had walked to Jasna Góra. There were 67 pilgrims, including 15 with physical disabilities – the residents of the Divine Mercy Centre

for the Disabled in Borowa Wieś and from elsewhere in Silesia.

The spirituals guidance was executed by rev. Grzegorz Płaneta, a priest in the St. Barnabas Social Reintegration Centre in Poczesna.

The youngest pilgrim was 5 years old and the oldest – 58. There were also 4 logistics vehicles,

grzymki miał 5, a najstarszy 58 lat.

W zabezpieczeniu pielgrzymki uczestniczyły załogi 4 samochodów logistycznych w tym maltańskiej karetki z wyposażeniem specjalistycznym.

W tym roku dodatkowym wydarzeniem było spotkanie muzyczno-modlitewne, które odbyło się pierwszego dnia pielgrzymki po dotarciu do Żarek. Spotkanie miało charakter otwarty. O godzinie 18:00 rozpoczęła się Eucharystia, której przewodził ks. Jan Wajs – proboszcz Parafii św. Szymona i Judy Tadeusza w Żarkach wraz z ks. Grzegorzem Planetą. Po Eucharystii odbył się koncert zespołu Venimus ze Świętochłowickiego Centrum Kultury. Na scenie wystąpili również lokalni wykonawcy oraz dzieci ze Środowiskowego Domu Samopomocy wspierane przez członków Stowarzyszenia Cudowne Dzieci. Pięcioosobowa grupa zaśpiewała ulubione pieśni Jana Pawła II i piosenki Arki Noego. Nasze spotkanie zakończyliśmy o 21:00 wspólnym odśpiewaniem Apelu Jasnogórskiego. Całość imprezy była prowadzona przez pana Andrzeja Frajndt, z zespołu Partita. Podczas spotkania muzyczno-modlitewnego towarzyszyli nam: Wicemarszałek Województwa Śląskiego Mariusz Kleszczewski, Burmistrz Miasta i Gminy Żarki Klemens Podlejski, Przewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Jakóbczak oraz Radna Tatiana Ośmiałowska.

Organizatorami spotkania byli: Konfraternia Śląska Związku Polskich Kawalerów Maltańskich, Urząd Miasta i Gminy Żarki, Rzymskokatolicka Parafia Św. Ap. Szymona i Judy Tadeusza, zaś współorganizatorami Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarkach, Centrum Kultury Śląskiej w Świętochłowicach oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Żarkach.

Patronat medialny nad wydarzeniem objęło Radio eM, Radio Fiat oraz PoNews.pl.

(Organizatorzy pielgrzymki- Ewa Kuś, Anna Cebo, Mateusz Szyski)

W dniach 30-31 sierpnia 2012 r. pięcioosobowa grupa podopiecznych Maltańskiego Środowiskowego Domu Samopomocy „Dom Św. Mikołaja” w Klebarku Wielkim brała udział w VIII Jesiennych Zawodach Sportowych „Laur Jesieni 2012”, które odbywały się pod patronatem wojewody warmińsko-mazurskiego i starosty piskiego w ŚDS w Ukcie. Było to już nasze trzecie spotkanie, w którym aktywnie uczestniczyliśmy. Nasi podopieczni doskonale się bawili rywalizując z innymi ekipami w zawodach sportowych. Zdobyliśmy pierwszą nagrodę za najzabawniej przebranych Laurę i Filona z Jamajki. Ciekawostką jest to, że w obie postacie wcielili się panowie Arkadiusz i Marian. Pani Ewa, kierownik ŚDS zdobyła pierwszą nagrodę w konkursie dla kierowników placówek. Laur Jesieni to nie tylko zawody sportowe, lecz również, zabawa, integracja i wymiana pomysłów i doświadczeń. Bawiliśmy się na dyskotekę pod gołym niebem oraz pływaliliśmy statkami po Wielkich Jeziorach Mazurskich: Guzianka, Beldany i Nidzkie. W trakcie rejsu obejrzelśmy efektowny pokaz ratownictwa wodnego. Trochę łezka kręci się w oku, że w przyszłych zawodach nie spotkamy się w podobnym gronie!

(Jarosław Nowak, pedagog ŚDS, fot. M. Sztukowska)

W niedzielę, 9 września w katowickiej kaplicy św. Józefa została sprawowana Msza św. w intencji Zakonu Maltańskiego. Przewodniczył jej ks. Michał Palowski, kapelan Konfraterni Śląskiej. Po Mszy w sali Gościa Niedzielnego odbyło się spotkanie z gościem. Magdalena Tlatlik opowiedziała o swoich przeżyciach i doświadczeniach zdobytych podczas misji w Peru. Dziękujemy jej za świadectwo i zapewniamy o modlitwie.

(Marek Grzymowski)

including a Maltese ambulance.

This year's additional event was a music and prayer meeting, which took place on the first day of the pilgrimage, in Żarki and it was open to everyone.

At 6 p.m. a Holy Mass began, followed by a concert of the group Venimus of the Cultural Centre from Świętochłowice. On stage there were also local performers and the children from the Self-Aid Home, backed-up by members of the Wonder Children Association. The group of five performed the favourite songs of John Paul II and covers of Arka Noego. We ended our meeting at 9 p.m. with Apel Jasnogórski.

The entire event was hosted by Mr. Andrzej Frajndt of the group Partita. During the music and prayer part we were also accompanied by Deputy Marshal of the Silesian Voivodeship, Mariusz Kleszczewski, Mayor of Żarki, Klemens Podlejski, Chairman of the City Council, Andrzej Jakóbczak and Member of the Council, Tatiana Ośmiałowska.

The meeting was organized by the Silesian Confraternity of the Polish Knights of Malta, City and Commune Office of Żarki, Roman Catholic Parish of St. Simon the Apostle and Jude Thaddaeus, co-organized by the Self-Aid Home in Żarki, Centre of Silesian Culture in Świętochłowice and City&Commune Cultural Centre in Żarki.

The media patronage was held by Radio eM, Radio Fiat and PoNews.pl.

(The pilgrimage was organized by Ewa Kuś, Anna Cebo and Mateusz Szyski)

From 30 to 31 of August 2012, five protégés of the Saint Nicholas Maltese Self-Aid Home in Klebark Wielki, took part in the 8th Autumn Sporting Event „Autumn Laurel 2012”, held under the patronage of the Voivode of Warmia-Mazury and the starost of Pisz, in the Self-Aid Home in Ukta. This was our third

meeting and we participated in it very actively. Our protégés had a great fun competing with other teams. We won the 1st prize for the funniest Laura & Filon of Jamaica. Both characters were impersonated by two gentleman, what addend the curiosity to it.

The director of the Home won the Directors' Prize. Autumn Laurel is not only a sporting event but also fun, integration and ideas exchange. We attended an open-air disco and cruised the Great Masurian Lakes – Guzianka, Beldany and Nidzkie. During the cruise there was a spectacular display of water rescue.

(Jarosław Nowak, SAH educationist, photo by M. Sztukowska)

On Sunday, September 9, in the chapel of Saint Joseph in Katowice, a Holy Mass was celebrated for the Order of Malta by the chaplain of the Silesian Confraternity, rev. Michał Palowski. Afterwards, in the „Gość Niedzielnny” hall, our guest, Magdalena Tlatlik, talked about her experience of a mission in Peru. We are grateful for her testimony and we keep her in our prayers.

(Marek Grzymowski)

Do już 8 raz, kiedy dzieci i młodzież z gminy Myślenice wspólnie spędzili dwa wakacyjne tygodnie nad morzem. Drugi raz, kiedy dołączyła również grupa dzieci i młodzieży z Brodów – miejscowości koło Kalwarii Zebrzydowskiej. Nie można zapomnieć o garstce dzieciaków z samego Krakowa. Po raz trzeci raz gościliśmy w szkole w Objęździe koło Ustki. W tym roku uczestniczyło w wyjeździe 81 młodych osób, które stworzyły 7 wspaniałych grup. Mieśliśmy 7 super wychowawców i dwie wolontariuszki do pomocy. Dzieciaki różne – ale doskonała większość z nich nie mogłaby sobie pozwolić na wyjazd, gdyby nie spore dofinansowanie. A pomogli nam finansowo, ale także i rzeczowo: Urząd Miasta i Gminy Myślenice, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Bank Żywności, a także lokalni przedsiębiorcy: Hurtownia Marek, Hurtownia Familia, Hurtownia Warzyw i Owoców Brokers, Przewozy Pasażerskie „Dobtrans”.

Każda z tych kolonii niby podobna a jakże inna. Nieśamowite jest to, że dzieciaki, które były z nami trzeci, czwarty a nawet piąty raz chcą nadal z nami jeździć i już teraz wypytują, kiedy mogą się zapisać na przyszły rok. Nieśamowite jest to, że w przeciągu dwóch tygodni 80 młodych osób potrafi stworzyć zgraną, fajną grupę. Pogoda nam w tym roku nie dopisała w 100% ale nic to nie przeszkodziło w przeżyciu wyjątkowego czasu. Byliśmy w Gdańsku, gdzie zwiedziliśmy ZOO, zobaczyliśmy Starówkę oraz Stadion PGE Arena Gdańsk. Dzielnie maszerowaliśmy przez Słowiński Park Narodowy podziwiając ruchome wydmy w Łebie, płynęliśmy statkiem, byliśmy w Ustce i w Rowach.

A przez pięć dni, kiedy słońko sobie o nas przypominało kąpaliśmy się w morzu, opalaliśmy się, a raz byliśmy na zachodzie słońca podczas którego wystaliśmy w niebo piękne lampiony z naszymi marzeniami. Wygrywaliśmy nagrody w licznych konkursach, piekliśmy kielbasy przy prawdziwym ognisku, graliśmy mecze piłki nożnej, siatkówki wcale nie gorzej niż nasze narodowe drużyny. A w ping-pongu to osiągnęliśmy mistrzostwo świata! No i najważniejsze – poznaliśmy zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Na koniec kolonii odbyło się sprawdzenie naszych wiadomości z tego zakresu, które każde dziecko zaliczyło z wynikiem pozytywnym. W związku z tym każdy uczestnik kolonii wyjechał z dyplomem potwierdzającym wiedzę z zakresu pierwszej pomocy. To taki olbrzymi skrót tych dwóch tygodni. Z punktu widzenia dzieci myślę, że te dwa tygodnie były naprawdę udane, czego dowodem mogą być chociażby ich wpisy na FB. Ponadto z nieoficjalnych źródeł wiem, że przygotowują petycję do pana Krzysztofa, by zorganizował w tym roku szkolnym także zimowisko.

Jesteśmy ogromnie wdzięczni za możliwość zorganizowania kolonii Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich – Pomoc Maltańska oraz za okazaną nam pomoc wymienionym wyżej instytucjom.

(Krzysztof Kania, fot. autora)

Do 9 września 2012 r. podopieczni i terapeuci Maltańskiego Środowiskowego Domu Samopomocy w Klebarku Wielkim wzięli udział w uroczystościach odpustowych w Sanktuarium Matki Bożej w Gietrzwałdzie. Spotkaliśmy się tam z przedstawicielami Szpitala Maltańskiego z Barczewa oraz

Do For the 8th time the children and youth from the Myślenice region spent two weeks by the sea. They were joined by their friends, of the same age, from Brody near Kalwaria Zebrzydowska and from Kraków itself. Our base was in a school in Objęzd near Ustka. This year there were 81 youngsters in 7 groups, 7 educators and 2 volunteers. The majority of the children wouldn't have afforded the trip if it wasn't for the financial and material aid of the following:

Myślenice City & Community Office, Education Curatorium in Kraków, Food Bank and local entrepreneurs – Marek Wholesale, Familia Wholesale, Brokers Fruit & Vegetable Wholesale, Dobtrans Passenger Transport.

Each of these vacation is alike and different at the same time. The most incredible thing is that the children, who were with us for the third, fourth, fifth time, still want to come with us and even now are asking when they can apply for the next year's trip. Within two-week time, 80 young people can

integrate and become an astounding, grand team. The weather wasn't all in our favour this year but there was no stopping us in having a great time. We went to Gdańsk to see the zoo, the old town and the PGE Arena stadium. We visited Słowiński National Park and the moving dunes in Łeba, went for a cruise and to Ustka and Rowy. During the five sunny days we swam in the sea, sunbathed and watched a sunset, during which we sent to the skies lanterns with our dreams. We won prizes in numerous contests, ate bonfire-cooked sausages, played football, volleyball almost as good as our national teams and table tennis on the world-class level. Most importantly – we learned first-aid and everyone passed the exam. All participants received a diploma confirming the first-aid knowledge.

I think the children had great two weeks. I found out, unofficially, that they are going to ask Mr. Krzysztof to organise a trip in winter, too.

We are very grateful to the Polish Knights of Malta Foundation-Pomoc Maltańska for being able to organise this vacation and to the abovesaid institutions for their help.

(Krzysztof Kania, photo by author)

Do On September 9, 2012, the protégés and therapists of the Maltese Self-Aid Home in Klebark Wielki, took part in the church fair in the Our Lady Sanctuary in Gietrzwałd. They met with the protégés and employees of the Social Aid Home in Szydłak, as well as with the representatives of

podopiecznymi i kadrą Domu Pomocy Społecznej w Sztyldaku. Wspólnie przeszliśmy w procesji i przy źródleku wysłuchaliśmy mszy świętej oraz homilii prymasa seniora Józefa Glempa. (Ewa Głód-Strzelczyk, fot. autora)

W połowie sierpnia grupa Seniorów i Osób Niepełnosprawnych z Katowic rozpoczęła, dzięki wsparciu Urzędu Miasta Katowice, cykl spotkań w Maltańskim Ośrodku Pomocy w Katowicach. Na warsztatach literackich i plastycznych uczestnicy poznali tajniki rozmaitych technik plastycznych. Przy pomocy instruktorów i wolontariuszy wykonali wiele pięknych przedmiotów, dowiedzieli się jak ciekawie pisać i komu spisanie ich wiedzy i doświadczeń jest potrzebne. Mieli także okazję spotkać ludzi realizujących rozmaite pasje i uczestniczyć w imprezach kulturalnych. Efektem wspólnej pracy i, mamy nadzieję, dobrej zabawy jest przygotowany przez uczestników wieczorek literacki, wystawa prac plastycznych oraz elektroniczna książka.

Projekt miał na celu aktywizację społeczno – kulturalną osób niepełnosprawnych oraz 50+ z terenu miasta Katowice. Wsparciem w ramach działań projektowych zostało objętych 20 osób. Wszyscy uczestnicy deklarowali chęć na kolejną edycję – będziemy więc dalej się starać stwarzać jak najwięcej możliwości by pomagać osobom potrzebującym i możliwie precyzyjnie dopasowywać się do potrzeb indywidualnych każdego uczestnika. (Grażyna Ulman, Magdalena Ciesielska)

Z inicjatywy Dam Maltańskich Mirosławy Moczurad, Grażyny Krupińskiej, Małgorzaty Jarskiej i Ilony Świerad już po raz dziesiąty odbyło się jesienne spotkanie członków Zakonu Maltańskiego i Wolontariuszy Zakonu z podopiecznymi Ośrodka Caritas w Mikołowie Borowej Wsi. Uczestnicy pielgrzymek do Lourdes, wyjazdów wakacyjnych do Szczyrzyc, na Małą Maltę, weekendowych czy rekolekcji mieli okazję, tak do wspomniania, jak i planowania kolejnych wspólnych wydarzeń. Wraz z podopiecznymi pragniemy serdecznie podziękować dyrektorowi Caritas ks. Krzysztofowi Bąkowi, dyrektorowi Dariuszowi Latosowi oraz pani kierownik Bogumile Kopczyk za wspaniałą organizację spotkania. Pierwsze wspólne przedsięwzięcia Zakonu i Ośrodka Caritas w Mikołowie rozpoczęły się w 1994 roku.

(Marcin Świerad, fot. B. Kopczyk)

W dniach 28-30 września, w Łosiowie (woj. opolskie), w byłej siedzibie komandorii Zakonu Maltańskiego, odbyły się rekolekcje maltańskie. Przewodniczył im ks. Michał Palowski, kapelan Konfraterni Śląskiej. Stałymi punktami rekolekcji była wspólna Eucharystia oraz Liturgia Godzin wraz z Modlitwą do Panów Chorych. Sobotnie przedpołudnie wypełnił czas konferencji „Rycerstwo na Śląsku w czasach średniowiecza i w XXI wieku – na przykładzie Chorągwi Konrada VII Białego – księcia oleśnickiego”. Prelegentem był zaproszony gość, dr Wojciech Schäffer – kustosz Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach. Popołudnie to czas wideokonferencji z dr. Aleksandrem Cieślakiem KM, który przedstawił historię Zakonu Maltańskiego, a następnie wraz z kapłanem poprowadził konkurs dla wolontariuszy. Nagrodą główną,

the Maltese Hospital in Barczewo. Together they walked in a procession and participated in a Holy Mass, celebrated by Józef Glemp, primate emeritus of Poland.

(Ewa Głód-Strzelczyk, photo by author)

In mid-August a group of Senior Citizens and Disabled Persons from Katowice, began, thanks to the support of the City of Katowice, a series of meetings in the Maltese Aid Centre in Katowice. During literature and art workshops the participants were acquainted with various art techniques. With help from instructors and volunteers they created many beautiful objects, found out how to write in an interesting fashion and who will benefit from their written experience and knowledge. They also met people who made their passions come true and participated in cultural events. The effect of the common work and good fun is an evening of literature, art exhibition and an e-book.

The aim of the project was social and cultural stimuli of the disabled and those over 50 years of age from Katowice. The support within the project was given to 20 people. They all declared readiness for the next edition; we will keep on helping the needy and adjust to individual needs of each participant.

(Grażyna Ulman, Magdalena Ciesielska)

Initiated by the Dames of Malta – Mirosława Moczurad, Grażyna Krupińska, Małgorzata Jarska and Ilona Świerad – the 10th autumn meeting of the members of the Order of Malta and volunteers with the protégées of the Caritas Centre took place in Mikołów Borowa Wieś. Participants of Lourdes pilgrimage, Szczyrzyc vacation, Little Malta and of weekend retreats had a chance to recall those events and plan the future ones.

Together with the protégées we would like to thank the director of Caritas rev. Krzysztof Bąk, director Dariusz Latos and the manageress Mrs Bogumila

Kopczyk for the splendid organisation of the meeting.

The first common enterprises of the Order and the Caritas Centre in Mikołów took place in 1994

(Marcin Świerad, photo by B. Kopczyk)

From September 28 to September 30, in the former seat of commandery of the Order of Malta in Łosiów (Opolskie province), a Maltese retreat was held. It was lead by rev. Michał Palowski, the chaplain of the Silesian confraternity. The regular points of the retreat were the Holy Mass and the prayer of the Lords Sick. On Saturday morning there was a conference „Knighthood in Silesia in the Middle Ages and in the 21st century – on the example of the Banner of Konrad VII the White, Duke of Oleśnica”. The lecturer was Wojciech Schäffer PhD – the custodian of the Archdioceses Archives in Katowice. The afternoon was filled by the video conference with Aleksander Cieślak PhD KM, who presented the history of the Order of Malta and, together with the chaplain lead a contest for the volunteers. The first prize, a weekend in Kraków sponsored

weekend w Krakowie, ufundowaną przez Pana Jerzego Donimirskiego, otrzymała Agnieszka Jarzyńska - Stęclik z Katowic. Drugie miejsce zdobył Piotr Furca z Nysy otrzymując kluczyki do... Mercedesa. Trzecie miejsce zajęła Elżbieta Świerad z Katowic. Drugi dzień rekolekcji upłynął na spotkaniach w grupach, w których dyskutowano o aniołach. W tym samym czasie nasi najmłodsi uczestnicy oglądali film animowany.

W rekolekcjach wzięły udział 23 osoby, w tym 3 członków Zakonu Maltańskiego oraz wolontariusze i przyjaciele dzieł maltańskich ze Śląska i Małopolski.

Serdecznie dziękujemy Bogumile Grzymowskiej i Dorocie Skoczylas, które posługiwały w kuchni oraz Panu Jerzemu Donimirskiemu, który ufundował główną nagrodę w konkursie.

(Marek Grzymowski, fot. M. Szatan)

Poland. Our most sincere thanks go to Bogumiła Grzymowska and Dorota Skoczylas who served on the kitchen and to Jerzy Donimirski KM for sponsoring the first prize in the contest.

(Marek Grzymowski, photo by M. Szatan)

6.10.2012 r. odbyła się uroczystość otwarcia Szpitala Pomocy Maltańskiej pw. bł. Gerarda Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich w Warszawie Pomoc Maltańska Oddział w Barczewie. Szpital zajmuje się opieką długoterminową, dysponując siedemdziesięcioma łózkami. W uroczystości uczestniczyło kilkunastu członków Związku Polskich Kawalerów Maltańskich, na czele z J. E. Prezydentem Andrzejem Potworowskim oraz Wiceprezydentami – Maciejem Koszutskim i Krzysztofem Moczuradem, a także przedstawiciele zarządu Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich w Warszawie Pomoc Maltańska: Sławomir Willenberg, Zbigniew Świerad i Zygmunt Komar. Uroczystość uświetnili swoją obecnością przedstawiciele władz samorządowych: Mirosław Pampuch – Starosta Olsztyński, Jacek Protas – Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Juliusz Osiecki – Przewodniczący Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Lech Nitkowski – Burmistrz Barczewa. Władze Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, współpracującego ze Szpitalem, reprezentowali: jego Rektor – prof. Ryszard Górecki i Dziekan Wydziału Nauk Medycznych - prof. Wojciech Maksymowicz. Osoby zasłużone dla powstania i działalności placówki zostały uhonorowane odznaczeniami maltańskimi. Krzyże *Pro Merito Melitensi* otrzymali Mirosław Pampuch – Starosta Olsztyński i Andrzej Zakrzewski – Dyrektor Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia. Medalami *Pro Merito Melitensi* odznaczono Ryszarda Kudłę – Dyrektora Szpitala i Edytę Skolmowską – Zastępcę Dyrektora Szpitala do spraw medycznych.

Mszy św. otwierającej uroczystość przewodniczył Metropolita Warmiński Abp. Wojciech Ziemia.

(Agnieszka Willenberg)

The ceremony opening the Bl. Gerard Hospital of the Foundation of Polish Knights of Malta in Warsaw, Barczewo Chapter, took place on October 6, 2012. The hospital, with 70 beds, provides long-term medical care.

The ceremony was attended by over a dozen members of the Polish Association of Knights of Malta, led by H.E. Andrzej Potworowski and Vice-Presidents Maciej Koszutski and Krzysztof Moczura, along with representatives of the Board of the Foundation of Polish Knights of Malta in Warsaw, Sławomir Willenberg, Zbigniew Świerad and Zygmunt Komar.

The event was honored by the presence of representatives of local government: Mirosław Pampuch, Executive of Olsztyn County; Jacek Protas, Marshal of Warmińsko-Mazurskie Province; Juliusz Osiecki, Leader of the Provincial Assembly, and Lech Nitkowski, Mayor of the City of Barczewo. The Warmińsko-Mazurski University, which cooperates with the hospital, was represented by its rector, Prof. Ryszard Górecki, and Dean of the Medical School Prof. Wojciech Kasymowicz. Persons who contributed to the founding and operation of the facility were awarded Maltese decorations. Executive Mirosław Pampuch and Andrzej Zakrzewski, Director of the Warmińsko-Mazurski Chapter of the National Health Fund, were awarded crosses *Pro Merito Melitensi*. Medals *Pro Merito Melitensi* were awarded to Ryszard Kudło, Hospital Director, and Edyta Skolmowska, Deputy Director for medical matters.

The mass during the opening ceremony was celebrated by Most Rev. Wojciech Ziemia, Metropolitan Archbishop of Warmia.

(Agnieszka Willenberg).

■ W nowym Powiatowym Szpitalu Pomocy Maltańskiej w Barczewie profesjonalną pomoc znalazło 70 osób potrzebujących długoterminowej opieki. W sobotę 6 października odbyło się oficjalne otwarcie medycznej placówki, która po 15 latach przerwy wróciła na medyczną mapę regionu. Historia szpitala w Barczewie sięga roku 1901, kiedy to proboszcz parafii św. Anny wyszedł z pomysłem budowy nowego szpitala, który mógł powstać przy wsparciu sponsorów oraz – jak odnotowano w kronikach – wierzących, szczodrych i pobożnych ludzi z miasta i okolicy. Rajcy miejscy Barczewa przekazali pod budowę szpitala plac sportowy, na którym już w rok później stanął budynek w stylu neogotyckim. Od strony frontowej szpitala postawiono figurę Matki Boskiej. Szpital pełnił swoją funkcję przez ponad 90 lat. Pacjenci i personel opuścili go w roku 1997. Przez kilkanaście lat zabytkowy budynek popadał w ruinę, aż do 2009 r., kiedy to Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przekazał obiekt Powiatowi Olsztyńskiemu. Powiat bezzwłocznie przystąpił do realizacji założonych celów: pozyskania funduszy na przebudowę szpitala, zagospodarowanie terenu nieruchomości, zakup podstawowego wyposażenia oraz wyłonienia podmiotu świadczącego usługi zdrowotne z zakresu opieki długoterminowej. W drodze konkursu wyłoniono Fundację Polskich Kawalerów Maltańskich. Jeszcze w tym samym roku powiat podpisał umowę o dofinansowanie projektu „Poprawa jakości długoterminowej w regionie poprzez modernizację i wyposażenie barczewskiej Filii Szpitala Pomocy Maltańskiej w Olsztynie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007-2013. Wartość całkowita przedsięwzięcia inwestycyjnego to 12 287 426,59 zł, w tym dofinansowanie wyniosło 6 011 815,25 zł. Wartość wkładu niepieniężnego Powiatu Olsztyńskiego to kwota 3 810 099,00 zł (na tyle wyceniono wartość nieruchomości przed remontem). Pozostałe środki to finansowy wkład własny Powiatu Olsztyńskiego i Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich. Dzięki tym pieniądząom gruntownie wyremontowano zniszczony czterokondygnacyjny budynek. Szpital odzyskał blask sprzed ponad 100 lat. Posesja została ogrodzona i oświetlona. Zadbano o zieleń, parkingi i drogi dojazdowe. Dodatkowo wyremontowano budynek letniej świetlicy znajdującej się przy szpitalu, która posłuży pacjentom, jako miejsce odpoczynku i spotkań z rodziną. W nowym Szpitalu Powiatowym Pomocy Maltańskiej w Barczewie znalazło się 70 miejsc dla pacjentów wymagających opieki długoterminowej. Szpital wyposażony będzie docelowo w 15 łóżek respiratorowych, w tym 6 dla dzieci. Partnerem inwestycji w Barczewie jest Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich, która zadbała o wyposażenie placówki w sprzęt medyczny. 12 lipca 2012 roku Powiat przekazał Fundacji nieruchomość szpitala w użyczenie na okres 20 lat. Fundacja na mocy zawartych z Powiatem porozumień i umów będzie realizowała założone w projekcie cele, w szczególności zapewnienie wysokiej jakości usług medycznych osobom wymagających długoterminowej opieki lekarskiej, zatrudnienie wykwalifikowanej kadry specjalistów, zapewnienie trwałości projektu oraz osiągnięcie projektowych wskaźników rezultatu. Koszty leczenia będą finansowane głównie przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Dzięki współpracy samorządów: województwa warmińsko-mazurskiego, powiatu olsztyńskiego i Fundacji Zakonu Kawalerów Maltańskich, w Barczewie powstał obiekt bardzo potrzebny mieszkańcom regionu. I tak jak sto lat temu również i dziś budynku strzeże piękna kamienna figura Matki Boskiej. *(materiał ze strony internetowej <http://www.powiat-olsztynski.pl/t2/index.php?page=gospr>)*

■ 11 października 2012 r. w Zespole Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 7 im. Polskich Kawalerów Maltańskich w Krakowie odbyło się uroczyste ślubowanie nowoprzyjętych uczniów i uczennic. W uroczystości wziął udział Wiceprezydent

■ The new County Hospital of Maltese Assistance will provide professional care for 70 patients needing long-term treatment. The medical facility, which returns to the region's map after a 15-year absence, will be officially opened on October 6.

The history of the hospital in Barczewo goes back to 1901, when the pastor of St. Anne Parish proposed the building of a new hospital, which would arise, as was noted in the chronicles, with the support of "believing, generous, pious people of the city and environs." The City Council of Barczewo gave to the hospital the site of a sports field, where only a year later there arose a structure in neo-gothic style. A statue of Our Lady was placed in front of the building. The hospital fulfilled its mission for over 90 years – patients and staff left it in 1997. For over a dozen years the historical building fell into ruin, when in 2009 the provincial government transferred ownership to Olsztyn County.

The county immediately began to realize its goals of raising funds for rebuilding the hospital, improving the site, purchasing basic equipment and finding an organization capable of providing long-term medical care. The Foundation of Polish Knights of Malta was selected on the basis of a competition. In that same year, the county signed an agreement for financial assistance to the project "Improvement of the quality of long-term care in the region through modernization and equipping of the Barczewo branch of the Hospital of Maltese Assistance in Olsztyn from funds of the Regional Operational Program for Warmia-Mazury 2007-2013." The total funds invested were 12,287,426 zł., of which 6,011,815 zł. came from EU support. Non-monetary contribution by Olsztyn County was 3,810,099 zł. (that was the assessed value of the site before improvements). The remaining funds were contributed by Olsztyn County and the Foundation of Polish Knights of Malta. Thanks to these funds, the damaged four-story building was thoroughly refurbished. The hospital was returned to its glorious state of over a century ago – the site was fenced and illuminated, grounds were planted, parking spaces and access roads built. In addition, a summer meeting lodge next to the hospital was remodeled, to serve the patients as a place to rest and meet with family.

The new County Hospital of Maltese Assistance in Barczewo has 70 places for patients requiring long-term medical care. The hospital will eventually be equipped with 15 beds with respirators, including 6 for children. The Foundation of Polish Knights of Malta was a partner in the investment in Barczewo, and was responsible for providing the medical equipment. On July 12, 2012, the County transferred the site to the Foundation for use for a term of 20 years. On the basis of agreements with the County, the Foundation will realize the goals of the project, in particular the delivery of high-quality medical services to persons requiring long-term medical care, engaging a cadre of qualified specialists, ensuring the ongoing operation of the facility and attaining the project's established measures of results. The costs of treatment will be covered mainly by the National Health Fund. Thanks to the cooperation of the local governments of Warmińsko-Mazurskie Province, Olsztyn County and the Foundation of Polish Knights of Malta, a facility very necessary for the inhabitants of the region was created in Barczewo. And just as one hundred years ago, so today the building is guarded by a beautiful stone figure of the Blessed Mother.

(Material from the webpage of Olsztyn County)

■ On October 11 2012, there was a ceremony of swearing in of students newly admitted to the 7th Polish Knights of Malta Integrational Schools in Kraków. Vice President Krzysztof Moczurad took part in the ceremony and gave

ZPKM Krzysztof Moczurad, który w swoim wystąpieniu przedstawił historię i dzieła Zakonu Maltańskiego i Związku Polskich Kawalerów Maltańskich, skupiając się szczególnie na współczesnej działalności i prowadzonej przez ZPKM oraz jego suborganizacje działalności szpitalniczej, charytatywnej i społecznej.
(Krzysztof Moczurad)

11 października 2012 r., podopieczni „Domu Św. Mikołaja” w Klebarku Wielkim, wybrali się na wyprawę do grodziska dawnego plemienia Galindów położonego na półwyspie nad jeziorem Beldany. Chcieliśmy obejrzeć miejsca, gdzie między V a XIII wiekiem żyło dawne bałtyckie plemię. Wielkim zaskoczeniem dla naszych podopiecznych był atak dzikich Galindów na nasze samochody. Wszyscy zostaliśmy wzięci do niewoli i zaprowadzeni na tereny będące dziś pod władaniem wodza Yzeggusa II. W ten sposób rozpoczęło się poznanie historii tego plemienia i jego ziem położonych w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich. Przewodnik ubrany w skóry i uzbrojony w maczugę oprowadził nas po grodzisku i w bardzo ciekawy i zabawny sposób przybliżył historię „swojego” plemienia. Zwiedzaliśmy również groty pełne bursztynu, oglądaliśmy film o Galindach i liczne rzeźby z kamienia i drewna, każdy mógł zrobić sobie zdjęcie na tronie wodza.
(Ewa Głód-Strzelczyk, fot. autora)

a presentation on the history and works of the Order of Malta and the Polish Association of Knights of Malta, particularly emphasizing contemporary hospitaller, charitable and social activities of the Association and its subsidiaries.
(Krzysztof Moczurad)

On October 11, 2012, the protégées of the House of St Nicholas in Klebark Wielki went for a trip to an old settlement of the ancient tribe of the Galindians, located on an peninsula on the Lake Beldany. We wanted to see the place where this ancient Baltic tribe lived between the 5th and the 13th century. A great surprise for all was an attack of the savage Galindians on our vehicles. We were all taken hostage and lead to the area under the rule of the chief Yzeggus II. Thus began the lesson of the history of this tribe and its lands in the Great Masurian Lakes region.

A guide, dressed in animal skin and armed with a club, gave us a tour of the village and in an interesting and diverting way delivered the history of “his tribe”. We also visited caves full of amber, watched a documentary about the Galindians and saw sculptures of stone and wood. Everyone was free to have a picture, seated on the chief’s throne.

(Ewa Głód-Strzelczyk, photo by author)

13.10.2012 r., w przeddzień dnia papieskiego, wspominaliśmy bł. Gerarda, założyciela Zakonu Maltańskiego, w kościele katedralnym pw. św. Piotra i Pawła w Gliwicach. W modlitwie, na mszy św. połączonej z różańcem fatimskim, uczestniczyli Kawalerowie i Damy Maltańskie, wolontariusze z podopiecznymi oraz wierni z parafii św. Piotra i Pawła w Gliwicach. Kazanie wygłosił proboszcz ks. Bernard Plucik. Dziękujemy wszystkim za wspólną modlitwę.
(Damian Zadebny, fot. A. Zadebny)

On October 13, 2012, a day before the Papal Day, in the cathedral church of Saint Peter and Paul in Gliwice, we remembered blessed Gerard, the founder of the Order of Malta. The Holy Mass and the rosary of Fatima was attended by the Knights and Dames of Malta, volunteers with protégées and the faithful of the parish. The sermon was preached by rev. Bernard Plucik, the parish-priest. Thank you to all present for praying together.

(Damian Zadebny, photo by A. Zadebny)

W niedzielę, 14 października w Katowicach, w kaplicy Domu Księży Emerytów, została sprawowana uroczysta msza św. Liturgii przewodniczył ks. Michał Palowski, kapelan Delegatury Śląskiej. W uroczystej procesji członkowie Zakonu Maltańskiego wnieśli Katechizm Kościoła Katolickiego, Ewangelia oraz dokumenty Soboru Watykańskiego II. W ten szczególny sposób został zainaugurowany Rok Wiary przez Zakon Maltański na Śląsku. Po Mszy nastąpiło przejście do Katedry Chrystusa Króla, gdzie o godzinie 17.15 rozpoczęło się nabożeństwo różańcowe. Poszczególne tajemnice prowadzili wolontariusze oraz przyjaciele. Wszystkim serdecznie dziękujemy za obecność i wspólną modlitwę.
(Marek Grzymowski)

Od 18 do 20 października b.r. Fra' Matthew Festing, Wielki Mistrz Zakonu Maltańskiego, gościł w Warszawie z wizytą półoficjalną. W dniu przylotu został podjęty obiadem w Belwederze

On Sunday, October 14, in the chapel of the Vicars Emeritus in Katowice, a Holy Mass took place, lead by rev. Michał Palowski, the chaplain of the Silesian Confraternity of the Order. In a procession the members of the Order of Malta carried the Catechism of the Catholic Church, Evangelia and the documents of the Second Vatican Council. Thus was inaugurated, by the Order of Malta in Silesia, the Year of Faith. After the Mass, the volunteers and friends prayed with the rosary in the cathedral of Christ the King. We thank all for being there and for prayer.

(Marek Grzymowski)

From 18 to 20 October, 2012, Fra' Matthew Festing, Grand Master of the Order of Malta, paid a semi-official visit to Warsaw. After his arrival he participated in a welcome dinner with

przez Prezydenta R.P. Bronisława Komorowskiego. W obiedzie, obok kiluosobowej delegacji zakonnej (m.in. W. Kanclerz Jean-Pierre Mazery, W. Komandor Fra' Carlo d'Ippolito di Sant' Ippolito), uczestniczyli m.in. Hanna Suchocka, Ambasador RP przy Watykanie i Zakonie Maltańskim, Vincenzo Manno, Ambasador Zakonu Maltańskiego w Polsce i Andrzej Potworowski, Prezydent ZPKM.

Nazajutrz 19 października, po mszy św. i śniadaniu u Nuncjusza Apostolskiego Celestino Migliore, Wielki Mistrz uczestniczył w inauguracji wystawy „Wokół Maltańskiego Krzyża” na Zamku Królewskim. Rząd RP reprezentował Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Pan Bogdan Zdrojewski. Obecna była większość Komitetu Honorowego wystawy i bardzo liczni goście, w tym kilkudziesięciu Kawalerów i Dam, członków ZPKM.

Tego samego dnia, po południu, J.E. Ambasador Królestwa Belgii Raoul Delcorde wydał przyjęcie na cześć Wielkiego Mistrza w swej rezydencji w Pałacu Mniszchów, w którym w latach 1939-1944 działał słynny Szpital Maltański. Na przyjęciu, obok Wielkiego Mistrza i towarzyszących mu osób pojawili się przedstawiciele władz RP, Korpusu Dyplomatycznego oraz liczni Kawalerowie i Damy, członkowie ZPKM. Inicjatywa Ambasadora Delcorde została przyjęta, jako szczególnie dla nas miła.

Wieczorem Wielki Mistrz wraz z Ambasadorem Manno spotkali się z członkami naszego związku i wzięli udział w tradycyjnym Wieczorze Powitalnym przed Konwentem.

■ 19 października, na Zamku Królewskim w Warszawie, została otwarta wystawa p.n. „Wokół Maltańskiego Krzyża”, przedstawiająca historię naszego Zakonu, oraz jego działalność w Polsce. Otwarcie wystawy zaszczylił J.Em. Książe i Wielki Mistrz Fra' Matthew Festing. Ta wystawa jest wielkim wydarzeniem, bo po raz pierwszy w Polsce zostały przedstawione eksponaty pochodzące z zasobów Zakonu Maltańskiego, zgromadzone w Pałacu Magistrальnym w Rzymie, oraz Heritage Malta na Malcie.

Zdjęcia z otwarcia wystawy udostępnił nam p. Andrzej Lek.

<http://ambasada.zakonmaltanski.pl/Galeria/index.php>

Kilka zdjęć eksponatów udostępniamy w galerii na naszej stronie <http://zakonmaltanski.pl/galleries>

■ 21 października 2012 r. nyski oddział Fundacji Maltańska Służba Medyczna Pomoc Maltańska przeprowadził bezpłatne szkolenie z zasad udzielania pierwszej pomocy w nagłych przypadkach zagrażających zdrowiu lub życiu, dla osób głuchoniemych.

Pomysł na to szkolenie zrodził się po pokazie, który zrobiliśmy na „Dniach Nysy 2012”. Pokaz wzbudził duże zainteresowanie wśród tych osób.

Szkolenie rozpoczęła msza św. w języku migowym. Eucharystię sprawował ks. Norbert Nowotny (proboszcz parafii pw. Św. Andrzeja Apostoła w Makowicach, który od lat służy osobom głuchoniemych).

Po mszy, w świetlicy Związku Głuchoniemych, przy ul. Moniuszki 5 odbyło się szkolenie. Przygotowanie wymagało dostosowania programu do potrzeb tej grupy ludzi (kontrola oddechu, wezwanie pomocy itp.).

the President of Poland Bronisław Komorowski. Apart from the delegation of the Order (Grand Chancellor Jean-Pierre Mazery, Grand Commander Fra' Carlo d'Ippolito di Sant' Ippolito), were present Hanna Suchocka, the Ambassador of Poland to the Holy See and the Order of Malta, Vincenzo Manno, the Ambassador of the Order to Poland and Andrzej Potworowski, the President of the Polish Association.

On October 19, after a mass and breakfast in the residence of the Papal Nuncio Celestino Migliore, Grand Master participated in the inauguration of the exhibition “Around the Maltese Cross” in the Royal Castle. The Government of Poland was represented by the Minister of Culture and National Heritage Mr. Bogdan Zdrojewski. Most of the Honorary Committee of the exhibition were present as well as numerous guests, including Knights and Dames of the Polish Association.

On the same day in the afternoon, H.E. the Ambassador of Belgium Raoul Delcorde hosted a reception in honour of the Grand Master in his residence, the Mniszechs Palace. There, between 1939 and 1944, was a well-known Maltese Hospital. At the reception, apart from Fra' Matthew and his entourage, were present members of the authorities of the Republic of Poland, diplomatic core and numerous Knight and dames of the Polish Association. The initiative of Ambassador Delcorde was welcomed as particularly pleasant for the Maltese brethren.

In the evening Grand Master met with the members of our Association and took part in the traditional welcome dinner before the Assembly.

■ On October 19 in the Royal Castle in Warsaw was inaugurated the exhibition „Around the Maltese Cross”, presenting the history of our Order and its activity in Poland. His Most Eminent Highness Prince and Grand Master Fra' Matthew Festing attended the inauguration.

This exhibition is an event of great magnitude because for the first time the items from the treasury of the Order in Rome and Malta Heritage in the Republic of Malta are presented in Poland.

The photographs of the event were given to us by Mr Andrzej Lek <http://ambasada.zakonmaltanski.pl/Galeria/index.php>.

Some photographs of the items are available in a gallery on our web site

<http://zakonmaltanski.pl/galleries>

■ On October 21 2012, the Foundation of Maltese Medical Corps, chapter in Nysa, conducted a free training session in emergency first aid for deaf-mute persons. The idea for such training arose during a demonstration we gave during the festival “Nysa Days 2012,” which elicited much interest among such persons.

The session began with a mass said in sign language. The Eucharistic service was led by Fr. Norbert Nowotny, pastor of the Parish of St. Andrew the Apostle in Makowice, who for years has provided pastoral care to deaf-mutes.

After the mass, training was held in the common room of the Association of Deaf-Mutes on Moniuszko Street. Preparations included adapting the material to the need of this group of people (breath control, summoning help, etc.). The training made us realize the great need for imparting

Szkolenie uświadomiło nam jak duże są potrzeby przekazania tej wiedzy, tej szczególnej grupie ludzi. Nikt do tej pory nie podjął tego tematu – przynajmniej u nas, w Nysie. A wypadki zdarzają się wszystkim, niezależnie od naszej sprawności fizycznej czy intelektualnej. Także takie osoby mogą być postawione w sytuacji konieczności udzielenia pierwszej pomocy.

Szkolenie trwało 6 godzin i wzięło w nim udział 12 osób. Szkolenie w języku migowym przeprowadził nasz Maltańczyk, Piotr Kimla. Było to pierwsze, ale nie ostatnie szkolenie. Nie został wyczerpany temat nagłych wypadków. Było wiele pytań od uczestników szkolenia i naszych odpowiedzi na nie. Była wspaniała, serdeczna atmosfera i aktywność w ćwiczeniach, która przerosła nasze oczekiwania.

Naszym gościem była Pani redaktor Dorota Kłonowska z Radia Opole – wywiady na stronie Radia (Studio Nysa).

(Irena Wolak, fot. autora)

these skills to this particular group of people. To date no one has undertaken this task – at least not here, in Nysa. Yet accidents happen to everyone, regardless of physical or intellectual abilities. Impaired people can also find themselves in situations requiring administration of first aid.

The training session lasted 6 hours; there were 12 participants. Training in sign language was conducted by our Maltese volunteer, Piotr Kimla.

It was the first, but not the last, training session. The scope of emergency situations was not fully explored. There were many questions from the participants,

which we answered. There was a wonderful, warm atmosphere and a high degree of activity in the exercises, surpassing our expectations.

Mrs. Dorota Kłonowska, journalist for Radio Opole, was our guest – interviews are posted on the radiostation's website.

(Irena Wolak), *shot by Author*

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że
With great sadness we report that

ś.p.

Tomasz hr. Rawita Ostrowski

Kawaler Honoru i Dewocji
Knight of Honor and Devotion

zmarł w San Diego 14 lipca 2012 r.
passed away in San Diego on July 14, 2012

Prezydent, Zarząd i Członkowie ZPKM

*The President, Board of Directors
and Membership of the Association*

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że
With great sadness we report that

ś.p.

Maria Krystyna Habsburg

ks. Altenburg
Princess of Altenburg

Dama Honoru i Dewocji
Dame of Honor and Devotion
zmarła w Żywcu 2 października 2012 r.
passed away in Żywiec on October 2, 2012

Prezydent, Zarząd i Członkowie ZPKM

*The President, Board of Directors
and Membership of the Association*

Czy jesteście solą ziemi? (por. Mt 5, 13)
Are you the salt of the earth? (Cf. Mt. 5:13)

Konwent Związku Polskich Kawalerów Maltańskich, Warszawa, Zamek Królewski, 20.10.2012 r.

*Annual Assembly of the Polish Association of Knights of Malta
Royal Castle, Warsaw, Oct. 20, 2012*

Słowo Głównego Kapelana ZPKM J.E. ks. bp. Andrzeja Dziuby na otwarcie obrad Konwentu
Word from Chief Chaplain of the Association H.E. Bp. Andrzej Dziuba for the opening of the Assembly

Ekscelencjo, Panie Prezydencie,
Ekscelencje, Panowie Ambasadorowie,
Czcigodni Kapelani,
Czcigodne Damy i Dostojni Kawalerowie,

Your Excellency Mr. President,
Your Excellencies Mr. Ambassadors,
Reverend Chaplains,
Honorable Dames and Knights.

1. Być solą ziemi.

W Ewangelii św. Mateusza czytamy: „wy jesteście solą ziemi. Lecz jeśli sól utraci swój smak czymże ją posolić? Na nic się już nie przyda, chyba na wyrzucenie i podeptanie przez ludzi.” (Mt 5, 13). To przywołanie obrazu soli występuje jeszcze trzykrotnie na kartach Pisma św. Nowego Testamentu. Te cztery obrazy uzupełniają się wzajemnie i razem określają tożsamość i zadania uczniów Jezusa.

Markowa metafora odnosi się raczej do relacji horyzontalnej, tj. zachowanie pokoju między uczniami, rozpoznania wielkości w przyjmowaniu do wspólnoty tych najmniejszych (por. Mk 9, 50). Natomiast Łukaszcza wersja słowa o wartości soli odnosi się bardziej do relacji wertykalnej, do samego Jezusa, która zresztą powinna być postawą stałą i konsekwentną (por. Łk 14, 25-35).

Natomiast św. Paweł w Liście do Kolosan uwypuszcza bardziej trwałość skutecznego oddziaływania uczniów na innych (por. Kol 4, 5-6). Wreszcie wspomniany na wstępie Mateusz słowa Jezusa o byciu solą ziemi identyfikuje całkowicie z poprawnie odczytaną tożsamością uczniów z ich byciem dla wszystkich. Sól, być solą. Wspaniałe, wielkie zadanie całego naszego Związku, które nigdy nie może zapomnieć o swych dwóch płaszczyznach: o płaszczyźnie wertykalnej i płaszczyźnie horyzontalnej.

2. Rok Wiary

Bycie solą ziemi, realizacja tego zobowiązania w tym roku, dzięki darowi Benedykta XVI dla Kościoła powszechnego wpisuje się w wezwanie do przeżywania Roku Wiary. Jest to wezwanie do dzielenia się doświadczeniem wiary w Chrystusa Zmartwychwstałego z wszystkimi, do których Pan Bóg posyła Damy i Kawalerów naszego Zakonu.

Rok Wiary odczytujemy jako znak, że nasz Zakon wyznacza i realizuje te same cele duszpasterskie jakie są żywe w całym Kościele, a jakim przewodzi sam Ojciec św. To „Porta Fidei” przypomina nam w Roku Wiary, iż pochylamy się nad wyznawaną, celebrowaną, przeżywaną i przemodloną wiarą (nr 9). I to tak w wymiarze osobowym, indywidualnym, jak i w wymiarze wspólnotowym.

To wszystko jest wpisane w szeroki współczesny kontekst kulturowy tej kultury, która niekoniecznie akceptuje wiarę, która wręcz od wiary się odcina, która wiarę wystawia na próbę. Chodzi o to, abyśmy w tym roku każdorazowo odmawiane Credo – Wierzę, odmawiali ku pogłębieniu autentyzmu naszej wiary.

1. To be the salt of the earth.

In the Gospel of St. Matthew we read: “You are the salt of the earth. But if salt loses its taste, with what can it be seasoned? It is no longer good for anything but to be thrown out and trampled underfoot.” (Mt. 4:13) This evocation of the image of salt appears three other times in the pages of the New Testament. These four images complement each other and together define the identities and the mission of Christ’s disciples.

St. Mark’s metaphor relates to the horizontal relation, i.e. to maintaining peace among the disciples, recognizing the wonder of accepting the weakest into the community (cf. Mk. 9:50). Luke’s version of the value of salt refers rather to the vertical relation, to Christ Himself, which should be a permanent and consistent attitude (cf. Lk. 14:25-35).

Whereas St. Paul, in his letter to the Colossians, emphasizes the permanence of effective interaction of the disciples on others (cf. Col. 4:5-6). Finally, St. Matthew, quoted at the beginning, totally identifies Christ’s words about being the salt of the earth with the properly perceived identity of the disciples and their being for everyone. Salt, to be the salt. A great, wonderful mission of our Association, which cannot forget about its two dimensions: the vertical and the horizontal.

2. The Year of Faith

This year, the realization of being the salt of the earth, thanks to the gift of Pope Benedict XVI to the Universal Church, is written in the call to experience the Year of Faith. It is a call to share the experience of faith in the Resurrected Christ with all those to whom God sends the Dames and Knights of our Order.

We regard the Year of Faith as a sign that our Order sets and achieves the same pastoral goals as live within the entire Church, as led by the Holy Father. “Porta Fidei” reminds us, in the Year of Faith, that we bow our heads before this faith that is professed, celebrated, lived and prayed. Both in the personal, individual dimension and the communal dimension.

All of this is written into the vast contemporary context of a culture which does not always accept faith, which plainly cuts itself off from faith, puts faith to the test. This year, each recitation of the Credo – I believe – should be said for the purpose of deepening the authenticity of our faith.

When we say the Creed, we should always realize that we believe – *credimus*. Because faith is forever the faith of the Church, the faith of that unique community. It began as our

Choć, gdy mówimy Wierzę, zawsze powinniśmy sobie uświadamiać: wierzymy, credimus. Bo przecież wiara zawsze jest wiarą Kościoła, zawsze jest wiarą tej niepowtarzalnej wspólnoty. Ona zresztą zaczęła się jako nasza przygoda w Kościele od momentu chrztu św. i trwa, oby rozwijając się. Oby ten Rok Wiary stał się ożywczym darem dla naszej wiary.

3. Dom i szkoła komunii

Uświadamiamy sobie także bardzo wyraźnie, co już wybrzmiało w roku ubiegłym, że nasz Zakon winien być domem i szkołą komunii. A więc tego niezwyklego znaku, który ma swój prawzór w Trójcy Świętej, wyjątkowej komunii i jedności Osób Boskich. Wyjątkowej komunii, którą możemy określić jako *communio personarum* odnoszącą się do wszystkich uczniów Chrystusa, niezależnie od ich dróg powołania.

Chodzi o pogłębienie i odkrycie samej duchowości komunii, odnowienie i wzmocnienie naszego Zakonu jako struktury komunijnej w Kościele. Przecież to my mamy być czytelnymi znakami krzewienia duchowości komunii.

Szczególnie inspirujący dla nas, wierzących, do odkrycia komunii z Bogiem winna być wyjątkowa i żywa komunii między nami. Zwłaszcza poprzez wspieranie i tworzenie jeszcze mniejszych wewnętrznych struktur komunijnych tak niezbędnych do bardziej aktywnego działania naszego Związku. A w dalszej perspektywie nasza specyfika komunii zakonnej winna stać się szczególnie mocnym i czytelnym narzędziem ewangelizacji.

W tym ewangelizacyjnym dziele czy nie warto wskazać na potrzeby odkrycia prawdziwego oblicza niedzieli, sposobu jej świętowania? Czy nie potrzeba nam jeszcze głębszego wpływu na kształtowanie społeczeństwa, które nie rozumie niedzieli jako dnia poświęconego Bogu, rodzinie, odpoczynkowi, a nawet różnego rodzaju posługom społecznym?

Czerpmy moc dla kształtowania komunii naszego związku z Eucharystii, z tej niepowtarzalnej Komunii przyjmowanej jako Chleb pielgrzymów, a także jako komunii wychowującej nas do jeszcze głębszego zrozumienia tego czym jest zobowiązanie komunijne dam i kawalerów naszego Związku.

4. Apostolstwo

Bycie solą ziemi to pytanie o rozbudzenie ducha apostołskiego nas wszystkich, o to pełniejsze odczytanie powszechnego powołania do apostołstwa. To wymaga formacji, to wymaga uwrażliwienia do coraz bardziej czynnego zaangażowania w przemienianie świata. Trzeba stać się zdolnym wręcz do tego, aby podjąć takie czynne zadanie.

Oczywiście szczególnym jakby priorytetem będzie uwrażliwienie na najbardziej potrzebujących, owa służba ubogim. Owo „*obsequium pauperum*” nie powinno być tylko pięknym zawołaniem, ale powinno być jakby przekuciem nadprzyrodzonej miłości realizowanej przez nas ku światu, ku konkretnym ludziom, ku temu wielowymiarowemu wchodzeniu w życie posłannictwa Ewangelii.

To jest także troska o rodzinę, bo można praktykować „*obsequium pauperum*” wobec daleko będących od nas, a jednocześnie możemy zapomnieć o potrzebach, które nasi najbliżsi niosą i oczekują od nas pomocy. A zatem troska o rodzinę, a skoro o rodzinę, to także o życie, życie tych bezbronnych, wspaniałych istot, które z nadzieją rozpoczęły swoje ziemskie życie i chcą to życie w miłości kontynuować.

Czyż możemy nie mówić o trosce o młode pokolenie? O chrześcijańskie świadectwo małżeństwa i rodziny? Nie wstydzmy się także obecności nas w życiu społecznym, politycznym nawet, kulturalnym, medialnym. Wchodźmy na areopagi współczesnej kultury, areopagi mediów.

Nie unikajmy także spotkań na dziedzińcach pogan, często współczesnych pogan ochrzczonych. Ale jednocześnie nie

journey in the Church from the moment of baptism, and lasts and grows. May this Year of Faith become an invigorating gift for our faith.

3. Home and school of communion

We also very clearly realize, as was expressed already last year, that our Order should be a home and training ground of communion. Of that unique manifestation which has its prototype in the Holy Trinity, an exceptional communion and unity of the Divine Persons. An exceptional communion which we could describe as *communio personarum* with all of Christ's disciples, regardless of the paths of their vocations.

We strive to discover and deepen the very spirituality of communion, the renewal and strengthening of our Order as a communal structure within the Church. After all, we are to be the manifest symbols of propagating the spirituality of communion.

For us believers, a particularly inspiring factor in discovering communion with God is an exceptional and living communion among ourselves. Especially through creating and supporting smaller internal communal organs which are so essential to the active functioning of our Association. In a broader perspective, our specific community of the Order should become a particularly powerful and clear tool of evangelization.

In that work of evangelization, is it not worthwhile to point out the need to discover the true image of Sunday, of the means of celebrating it? Should we not strive for deeper influence upon a society which does not understand Sunday as a day dedicated to God, family, rest, and even various social services?

Let us draw strength for forming the communion of our Association from the Eucharist, that unique Communion received as the Bread of pilgrims, and also as a communion educating us to a deeper understanding of that which is the communal commitment of the Dames and Knights of our Association.

4. Apostleship

Being the salt of the earth is a quest for awakening the apostolic spirit in all of us, for a fuller understanding of the universal call to apostleship. That requires spiritual formation, that requires realization of an ever greater involvement in transforming the world. We must become capable of undertaking such an active mission.

Of course, a particular priority will be sensitivity to the most needy, our service to the poor. This *obsequio pauperum* should not be merely a beautiful motto, but should be a manifestation of our supernatural love expressed by us toward the world, toward specific persons, toward the multi-dimensional mission of living the Gospel.

It also means concern for family, because while practicing *obsequio pauperum* toward those far from us, we might forget about the needs of those closest to us who expect our help. Therefore concern for family, and along with family, for life, the life of those helpless, wonderful beings who have begun their earthly life with hope, and who wish to continue living in love.

Can we remain silent about concern for the young generation? For Christian testament of marriage and family? Let us not be bashful about our presence in the life of society, even in the life of politics, culture, the media. Let us enter into the highest circles of contemporary culture, of the media.

Also, let us not avoid encounters on the grounds of pagans, often contemporary baptized pagans. But at the same time let us not forget about solidarity with those persecuted for their faith

zapomnijmy także o solidarności z prześladowanymi za wiarę w Chrystusa, o naszych braciach i siostrach, którzy są współczesnymi męczennikami wiary, męczennikami dlatego, że chcą być wierni Chrystusowi.

5. Wiara i potrzebujący

„Tuitio fidei et obsequium pauperum” to nasze szczytne zawołanie, to nasze zobowiązania miłości ku Bogu i wiary ku Bogu. Ale także miłości ku człowiekowi i wiary w piękno i wielkość człowieka. Niech w tym towarzyszy nam ciągle opieka Matki Bożej z Filermo, Tej, która jest Przewodniczką naszego Zakonu. A także wstawiennictwo bł. Gerarda, naszego współbrata zakonnego, naszego fundatora.

Niech oni oboje będą dobrym zaczynem dzieł, które podejmujemy podczas tego Konwentu, a zwłaszcza dziełom wyborów, wyborów tych, którzy odpowiedzialnie poprowadzą piękne dzieło Związku Polskich Kawalerów Maltańskich. Chcemy w duchu odpowiedzialności powierzyć nowym członkom zarządu i innych struktur centralnych zadania w tym, aby Związek Polskich Kawalerów Maltańskich był chlubą całego Zakonu Maltańskiego i wspaniałym znakiem, wspaniałą solą ziemi zarówno w kraju jak i poza granicami. Tam gdzie żyjemy jako kapelani, jako damy, jako kawalerowie ZPKM.

in Christ, about our brothers and sisters who are contemporary martyrs of faith, martyrs because they wish to be faithful to Christ.

5. Faith and the needy

Tuitio fidei et obsequium pauperum – that is our exalted motto, that is our commitment of love of God and faith in God. And also love of man and faith in the beauty and greatness of man. May this always be supported by the protection of Our Lady of Filermo, she who is the guide of our Order. And also by the intercession of Bl. Gerard, our monastic confrere, our founder.

May both of them be the source of the activities which we undertake during this Assembly, especially the election – election of those who will responsibly lead the beautiful work of the Polish Association of Knights of Malta. To the new member of the Board and other central structures, we wish to entrust responsibility for tasks which will make the Polish Association of Knights of Malta the pride of the entire Order of Malta and a wonderful symbol, wonderful salt of the earth both here in Poland and abroad. Wherever we live as chaplains, as Dames and Knights of the Association.

(Translated by Tadeusz Mirecki)

Sanktuarium Matki Boskiej Piekarskiej

The Sanctuary of Our Lady of Piekary

Jan Barcik

*Matko Piekarska, Opiekunko sławna...*¹

Sanktuarium Matki Boskiej Piekarskiej z jej cudownym wizerunkiem Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej to niewątpliwie niezwykle miejsce na mapie Górnego Śląska. Piekary Śląskie jednoczą wszystkich Ślązaków pielgrzymujących do Pani Piekarskiej, Gospodyni Śląskiej.²

Kiedyś pod Wiedniem Turków rozgromiła...

Historia kultu Matki Boskiej w Piekarach Śląskich sięga XVII stulecia. Do cudownego obrazu zaczęli pielgrzymować wierni z okolic Piekar Śląskich. W roku 1676 mieszkańcy pobliskich Tarnowskich Gór, w których szalała zaraza zbierająca śmiertelne żniwo, udali się na pielgrzymkę do Piekar. Po odbyciu pielgrzymki i żarliwych modlitwach mieszkańców, zaraza ustąpiła. Cudowny obraz Matki Boskiej stawał się coraz bardziej znany. Austriacki cesarz Leopold I zwrócił się do opiekunów piekarskiego sanktuarium o zgodę na peregrynację obrazu na terenie Czech, aby ratować siebie i swoich poddanych od „morowego powierza”. Matka Piekarska, ma również swoje miejsce w historii Europy. Król Jan III Sobieski udając się na odsiecz wiedeńską, zatrzymał się i modlił w Piekarach o zwycięstwo nad Turkami. Na pamiątkę tego wydarzenia, 12 września czci się Najświętsze Imię Maryi Panny, zaś w archidiecezji katowickiej obchodzi się Uroczystość Matki Boskiej Piekarskiej.³ Co ciekawe w roku 1702 wywieziono oryginał wizerunku do Opola, skąd już nigdy nie powrócił. Do dnia dzisiejszego w Sanktuarium Piekarskim znajduje się jego kopia! W roku 1925 ówczesny nuncjusz, arcybiskup Laurentius Lauri koronował cudowny obraz Matki Boskiej Piekar-

*Mother of Piekary, famed Protectress...*¹

The Sanctuary of Our Lady of Piekary with its miraculous icon of the Mother of Justice and Social Charity is undoubtedly an unusual spot on the map of Upper Silesia. The town of Silesian Piekary unites all Silesians who make pilgrimages to the Virgin of Piekary, Lady of Silesia.²

When you routed the Turks at Vienna...

The history of the devotion to Our Lady of Piekary reaches back to the 17th century, when the faithful from the environs of Silesian Piekary began to make pilgrimages. In 1676, the inhabitants of the nearby Tarnowskie Mountains, where a deadly disease was reaping a grim harvest, made a pilgrimage to Piekary. After fervent prayers during the pilgrimage, the disease abated. The fame of the miraculous icon of the Virgin spread. Austrian Emperor Leopold I asked the custodians of the sanctuary at Piekary to allow the icon to travel through Bohemia, to save him and his subjects from the “deadly air.”

The Virgin of Piekary also has her place in European history. King John III Sobieski, going to lift the siege of Vienna, stopped at Piekary and prayed for victory over the Turks. In memory of this event, the Most Blessed Name of the Virgin Mary is celebrated on September 12, and the Archdiocese of Katowice observes the Feast of Our Lady of Piekary.³ It is interesting that in 1702 the original icon was moved to

skie]. Na uroczystość koronacji obrazu przybyło ponad 250 tys. polskich i niemieckich pielgrzymów⁴.

*Matko litości, rwać się wciąż do Ciebie
Wiernych zastępy z miast i wsi...*

Do najważniejszych, corocznych wydarzeń w archidiecezji katowickiej należą pielgrzymki stanowe mężczyzn i młodzieńców, a także kobiet i dziewcząt do Piekary⁵. Początku pielgrzymek stanowych należy szukać w spotkaniu mężczyzn w maju w 1947 roku.⁶ Jak pisze ks. Myszor w *Historii Kościoła na Górnym Śląsku* władza komunistyczna zaniepokojona wzrastającą liczbą pielgrzymów od 1949 roku zaczęła stosować represje administracyjne w celu ograniczenia liczby piekarskich pielgrzymów. Pielgrzymka Piekarska w której uczestniczyli „Ślązacy i przybysze z różnych stron Polski lub tzw. repatrianci ze Wschodu; pielgrzymi z Górnego Śląska, Śląska Cieszyńskiego oraz Opolskiego jak i mieszkańcy Zagłębia Dąbrowskiego”⁷, była miejscem debaty społecznej, podczas której kaznodzieje piekarscy walczyli słowem z ambony o prawa pracującego ludu śląskiego. Biskup Herbert Bednorz, zwany także *biskupem robotników* w swoich płomiennych kazaniach mówił o potrzebie wolnej niedzieli, o ochronie pracowników śląskich fabryk i kopalń przed nieludzkimi normami pracy. Biskup Bednorz słowem walczył o prawa do budowy nowych kościołów i prawo do obecności krzyża w szkolnej klasie.

Ciebie dziecięcym sercem błagamy...

Obecnie każdego roku w maju do Piekarskiego Sanktuarium przybywa około 100 tys. mężczyzn i tyleż samo kobiet w połowie sierpnia. Nie trzeba już walczyć słowem na froncie Państwo – Kościół. Wciąż jednak aktualne pozostają tematy solidarności międzyludzkiej, sprawiedliwości i miłości społecznej, już inaczej rozumianej, ale równie potrzebnej.

W pielgrzymkach piekarskich uczestniczą również członkowie Związku Polskich Kawalerów Maltańskich. Nad bezpieczeństwem pątników piekarskich każdego roku czuwają wolontariusze oddziału katowickiego Fundacji Związku Polskich Kawalerów Maltańskich Maltańska Służba Medyczna.

Lepszej od Ciebie Matki nie mamy...

Sanktuarium Matki Boskiej Piekarskiej Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej będzie zawsze miejscem modlitwy nie tylko dla Ślązaków. Przed Piekarskim obrazem modlił się Król Sobieski. To właśnie w Piekarach Śląskich w roku 1956 modlili się biskupi katowiccy dziękując Gospodyni Śląskiej⁸ za opiekę podczas wygnania i szczęśliwy powrót⁹. Do Matki Boskiej Piekarskiej corocznie pielgrzymował Kardynał Karol Wojtyła. Matka Piekarska towarzyszyła ludowi śląskiemu i Papieżowi Janowi Pawłowi II w czasie pamiętnej pielgrzymki w 1983 r. Wtedy to na lotnisku w Katowicach-Muchowcu Papież wołał „Dziś ja - biskup Rzymu, a równocześnie syn polskiego narodu - pragnę włączyć się w modlitwę współczesnego Śląska, który w wizerunek Pani Piekarskiej wpatruje się jako w obraz Matki Sprawiedliwości i Miłości społecznej”¹⁰.

Opole, from where it never returned. To this day, the Sanctuary of Piekary has a copy! In 1925, then Papal Nuncio Archbishop Laurentis crowned the miraculous icon of Our Lady of Piekary. The ceremonies of coronation were attended by over 250 thousand Polish and German pilgrims.⁴

*Mother of mercy, to Thee forever come
Throngs of faithful from cities and towns...*

In the Archdiocese of Katowice, some of the most important annual events are pilgrimages of men and boys, and also women and girls, to Piekary.⁵ These began with a meeting of men in May of 1947.⁶ In his *History of the Church in Upper Silesia*, Fr. Myszor wrote that from 1949, the Communist authorities, troubled by the growing numbers of pilgrims, began administrative repressions aimed to limit the number of pilgrims to Piekary. The pilgrimage to Piekary, with participation by “Silesians and travelers from various areas of Poland and so-called repatriates from the East; pilgrims from Upper Silesia, Tsiesin Silesia, Opole and inhabitants of Zagłębie Dąbrowskie,”⁷ was a site of social debate, where preachers fought with words from the pulpit for the rights of the working people of Silesia. Bishop Herbert Bednorz, known as the workers’ bishop, spoke in his fiery sermons of the need for Sundays free from work, of protecting workers in Silesian factories and mines from inhuman work quotas. With his words, Bishop Bednorz fought for the right to build new churches and the right for the cross to hang in schoolrooms.

We implore Thee from our hearts as your children...

Presently, each year in May about 100 thousand men come to the Piekary Sanctuary, and a similar number of women in the middle of August. It is no longer necessary to do verbal battle on the Church – State front. Yet themes of interpersonal solidarity, justice and social charity remain relevant, if now differently perceived.

Members of the Polish Association of Knights of Malta also take part in the Piekary pilgrimages. Each year, volunteers of the Katowice unit of Maltese Medical Corps watch over the pilgrims’ safety.

We have no better Mother than You...

The Sanctuary of Our Lady of Piekary, Mother of Justice and Social Charity will always be a place of prayer not only for Silesians. King John Sobieski prayed before the Piekary icon. In 1956, the bishops of Katowice prayed in thanksgiving to the Lady of Silesia⁸ for Her care during years of exile and for the fortune of returning.⁹ Cardinal Karol Wojtyła made yearly pilgrimages to Our Lady of Piekary. She was with the people of Silesia and Pope John Paul II during the memorable pilgrimage of 1983, when at the airport in Katowice-Muchowiec the Holy Father called out: “Today, I, Bishop of Rome, and at the same time a son of the Polish nation, wish to join in prayer with contemporary Silesia, which sees in the icon of Our Lady of Piekary the image of the Mother of Justice and Social Charity.”¹⁰

(Translated by Tadeusz Mirecki)

1. *Skarbiec Modlitw i Pieśni*. Księgarnia św. Jacka. Katowice 1997.

2. Irena Bukowska-Floreńska: *Rodzina na Górnym Śląsku*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 2007.

3. <http://bazylikapiekary.pl>

4. Jerzy Myszor: *Historia Diecezji Katowickiej*. Drukarnia Archidiecezjalna. Katowice

5. Irena Bukowska-Floreńska: op.cit.

6. Jerzy Myszor: op.cit.

7. Ibidem.

8. Irena Bukowska-Floreńska: op. cit.

9. Jerzy Myszor: op. cit.

10. Jan Paweł II: *Pielgrzymki do Ojczyzny. Przemówienia. Homilie*. Wydawnictwo Znak. Kraków 2005

Z okazji 90 urodzin

On his 90th birthday

Kazimierz hr. Plater-Zyberk Kawaler Honoru i Dewocji

Portret Polaka

Count Kazimierz Plater-Zyberk Knight of Honor and Devotion

Portrait of a Pole

Marek Jachacz

„Powszechnie szanowana postać montrealskiej Polonii. Działacz wielkiego formatu. Kolejny przykład niezwykle wartościowego człowieka.”

Tak mówił Jerzy Korey- Krzczowski, były Prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej okręgu Quebec, o swoim koledze i współpracowniku, Wiceprezesa KPK w Montrealu, Kazimierzu Platerze.

Kazimierz Plater- Zyberk, jest wielce zasłużonym działaczem, oddanym bez reszty polskim sprawom. Świadczą o tym wszystkie funkcje, jakich się podejmował i akcje, którym przewodniczył. Wkład jego olbrzymiej pracy sprawił, że Polska i jej historia stała się bliższą zarówno Polakom młodszego pokolenia jak i Kanadyjczykom.

Kazimierz hrabia Plater-Zyberk, kapitan armii polskiej, Kawaler Maltański, działacz społeczny, urodził się 16 czerwca 1922 roku, w Pilicy koło Warszawy. W 1939 roku zgłosił się, jako (niepełnoletni jeszcze) ochotnik do służby wojskowej, w tworzącym się Pierwszym Pułku Szwoleżerów Józefa Piłsudskiego. W krótkim czasie sytuacja zmusza go, jak wielu jego kolegów, do zejścia w podziemie. Walcząc w szeregach Armii Krajowej, 1944 roku brał udział w akcji „Burza”. Do Kanady przybywa w 1959 roku. Po niełatwych początkach, nostryfikuje dyplom inżyniera. Pierwsze lata poświęca pracy i rodzinie, lecz już od 1964 roku zajmuje się czynnie szeroką działalnością społeczną wśród Polonii kanadyjskiej. Jego praca dla sprawy polskiej trwa nieprzerwanie 30 lat, aż do 1994 roku.

W 1964 roku podejmuje stanowisko wiceprezesa KPK (Q).

W 1966 roku, roku tysiąclecia Polski Chrześcijańskiej, zostaje Przewodniczącym Obchodów Tysiąclecia przyjęcia przez Polskę chrztu i kultury chrześcijańskiej narodów Europy zachodniej. Początkowym pomysłem celebracji, tak ważnej dla Polski rocznicy, było wzniesienie pomnika Mieszka I i jego żony Dąbrówki. Jednak z uwagi na to, że osoby te są zbyt mało znane w Kanadzie, pomysł ten nie doczekał się realizacji. Postanowiono natomiast zbudować pomnik największemu Polakowi ze świata nauki, Mikołajowi Kopernikowi. Dzięki wytężonej pracy Polonii, pod kierownictwem Kazimierza Platera, pomnik dłuta Torvaldsena,

“A universally respected personage in Montreal’s Polonia. An activist on a grand scale. An example of an unusually valuable person.”

Those were the words of Jerzy Korey- Krzczowski, former President of the Canadian-Polish Congress in the Province of Quebec, about his friend and collaborator, Vice President of CPC in Montreal, Kazimierz Plater.

Kazimierz Plater-Zyberk is an activist totally dedicated to Polish affairs, as attested by all of the functions he fulfilled and actions which he headed. His enormous contributions resulted in the fact that Poland and its history became more familiar to Poles of the younger generation as well as to Canadians.

Count Kazimierz Plater-Zyberk, captain of the Polish army, Knight of Malta, social activist, was born on June 16, 1922 in Pilica near Warsaw. In 1939 he volunteered (being underage) for military service in the newly-formed First Regiment of Józef Piłsudski. In a short time, events forced him, along with many of his friends, to go into hiding. Fighting in the ranks of the underground Home Army

(A.K.), in 1944 he took part in the “Tempest” campaign.

He came to Canada in 1959. After a difficult start, he gained accreditation for his engineering degree. He devoted the first years in Canada to work and family, but from 1964 he undertook large-scale social activities in the Polish-Canadian community. His work on behalf of Poland lasted for 30 years, until 1994.

In 1964 he assumed the post of Vice-President of the Canadian-Polish Congress, Quebec Division.

In 1966, the millennial year of Poland’s Christianity, he was named the Director of the Observances of the Millennium of Poland’s conversion to Christianity and adoption of the Christian culture of Western Europe. The initial idea for the celebration of this anniversary, so important for Poland, was to erect a monument to the ruler of Poland in 966, Prince Mieszko I, and his wife Dąbrówka. However, because

these persons were not very well-known in Canada, this idea was not realized. Instead, it was decided to erect a monument to the greatest Pole in the realm of science, Nicholas Copernicus. Thanks to the intensive work by Polonia, led by Kazimierz

Godło Millenium

The Millenium Emblem

zamówiony w Danii, został zainstalowany w Montrealu, na terenie światowej wystawy Expo – 67. Po zakończeniu wystawy pomnik przeniesiono koło Obserwatorium Astronomicznym w Montrealu. Na uroczyste odsłonięcie pomnika przybyło wielu Polaków oraz Kanadyjczyków. Wśród obecnych osobistości, wypada podkreślić burmistrza Montrealu, pana Jean Drapeau.

Następnym ważnym przedsięwzięciem Polonii i KPK, w którym kluczowym był udział Przewodniczącego Fundacji im. św. Wojciecha, Kazimierza Platera, było powołanie Misji Katolickiej św. Wojciecha, 1000-letniego Patrona Polski. W zachodniej części Montrealu odczuwało się wyraźny brak polskiej misji katolickiej, lub polskiego kościoła. Misja św. Wojciech powstała w 1967 roku w kościele przy ulicy Hingston. Misja została przeniesiona w 2006 roku do kościoła w Lachine, przy 34 Avenue.

- „Od 1973 roku”, Przewodniczący Obchodów Kopernikowskich Kazimierz Plater, wspomina – „pracowałem w Ottawie. Data ta zbiegła się z 500-leciem urodzin Mikołaja Kopernika. W porozumieniu z zarządem KPK w Ottawie, złożyłem wizytę burmistrzowi Ottawy i przedstawiłem mu prośbę, by w rocznicę 500-lecia urodzin Kopernika, jedna z ottawskich ulic, lub plac otrzymał nazwę Mikołaja Kopernika. Burmistrz wykazał wielkie zainteresowanie tym projektem. Tak, więc w roku 1975, nazwa ul. College, która wiodła z centrum miasta do Uniwersytetu Ottawskiego została przemieniona na Copernicus.” W tym samym roku Obserwatorium Astronomiczne w Ottawie otrzymało, odlaną w Polsce płaskorzeźbę Kopernika. Płaskorzeźbę, dzięki której tysiące odwiedzających obserwatorium, mogą poznać polskiego astronoma.

W 1976 roku zostaje wiceprezesem Komitetu Budowy Pomnika Katynia w Kanadzie. Zbrodnia katyńska, o której dziś wie już cały świat, przez wiele lat była tematem sporów. Rząd sowiecki nie przyznawał się do tej zbrodni, obwiniając za wszystko Niemców. Dopiero reformiści komunizmu pod przywództwem Gorbaczowa ujawnili część dokumentów, biorąc tym samym winę na siebie.

W porozumieniu z Zarządem Głównym KPK, w tymże roku zostaje rozpisany konkurs na projekt pomnika, który by upamiętnił tę straszną zbrodnię, mordu dokonanego przez NKWD na 14.500 oficerach polskich. Kazimierz Plater tak pisał w swojej odezwie do Polonii kanadyjskiej: „Zbrodnie bolszewickie na równi ze zbrodniami hitlerowskimi muszą być potępione, jako ostrzeżenie dla przyszłych generacji. Jeśli pomnik ten nie może być wzniesiony w Polsce to musimy go wzniesić w Kanadzie. Jest to bowiem obowiązek naszego pokolenia.” Pieniądze na budowę pomnika zaczęły napływać z najdalszych miejsc Kanady. W wielu kanadyjskich miastach powstawały lokalne komitety pomocy. Warto jest zwrócić uwagę na to, że w szczególnej sytuacji politycznej Kazimierz Plater otwarcie mówił o zbrodni katyńskiej – „Zbrodnia ta nie została do dziś ukarana. Rząd sowiecki nie ma odwagi przyznać się przed narodem polskim i światową opinią publiczną do zmasakrowania z zimną krwią kilkunastu

Pomnik
Kopernika
w Montrealu

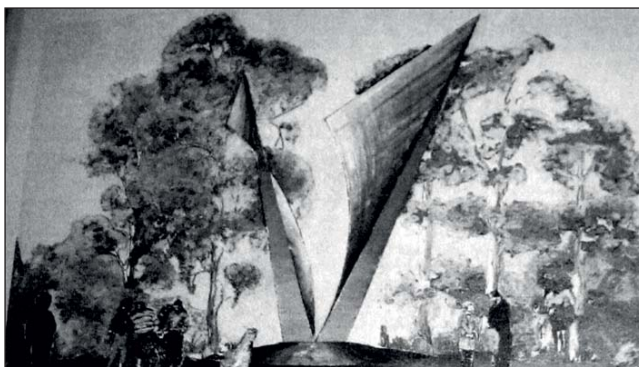
*Copernicus
monument
in Montreal*

was the 500th anniversary of the birth of Nicholas Copernicus. In cooperation with the authorities of CPC in Ottawa, I visited the mayor of Ottawa and presented a petition that a street or square in the city be given the name of Nicholas Copernicus in recognition of the 500th anniversary. The mayor showed great interest in such an idea. And so, in 1975, College Street, which ran from the center of the city to the University of Ottawa, was renamed for Copernicus.” That same year the Astronomical Observatory in Ottawa received a bas-relief of Copernicus cast in Poland. Thanks to this, thousands of people visiting the observatory can get to know this Polish astronomer.

In 1976, Plater became the vice-president of the Committee for Erection of a Katyn Monument in Canada. The Katyn Massacre, today well-known throughout the world, was for many years the subject of dispute. The Soviet government would not admit to this crime, blaming the Germans for everything. It wasn't until the reformers of Communism, under the leadership of Gorbachev, revealed some of the documents that they admitted their guilt.

That year, in collaboration with the national authorities of CPC, a competition was announced for a monument to commemorate this terrible crime, the murders committed by the NKVD on over 14,500 Polish officers. Kazimierz Plater wrote in his appeal to Canadian Polonia: “Communist crimes but be condemned equally with Nazi crimes, as a warning for future generations. If this monument cannot be erected in Poland, then we must erect it in Canada. It is the duty of our generation.”

Funds for erection of the monument began arriving from the furthest reaches of Canada. Local support committees were

Projekt
Pawulskiego
„500 lat”

*Pawulski's
project
„500 years”*

tysięcy bezbronných jeńców”. Z około 50 nadesłanych prac, wybrany zostaje projekt profesora Janowskiego z USA. Wieleletnia praca nad tym kosztownym projektem, uwieńczona została odsłonięciem pomnika, przez ks. kard. Władysława Rubina, w 1980 roku. W uroczystościach odsłonięcia wzięły udział tysiące Polaków, reprezentantów wszystkich organizacji polonijnych. Rząd Kanady, obawiając się reakcji ZSRR, nie odważył się wysłać reprezentujących go przedstawicieli. Był to pierwszy pomnik katyński, jaki wystawiono publicznie. Pomnik stanął w torontońskim parku z widokiem na Jezioro Ontario. Od jego odsłonięcia, pomnik stał się miejscem, gdzie odbywają się polskie uroczystości patriotyczne.

W latach 1983 – 1993 Kazimierz Plater przyjmuje funkcję Przewodniczącego Fundacji im. Św. Andrzeja Boboli. Za jego kadencji dochód netto fundacji, przyniósł 118,967 tysięcy dolarów kanadyjskich. Pieniądże te zostały przeznaczone na pomoc Polakom na terenach Związku Sowieckiego, późniejszej Federacji Rosyjskiej.

Kolejnym projektem, którym się zajmował, były działania prowadzące do uczczenia 500-lecia parlamentaryzmu w Polsce. Powstał pomysł budowy pomnika przed budynkiem Sejmu w Warszawie. Warto przypomnieć, że Polska jest drugim, po Anglii krajem parlamentarnym w świecie. Już w 1493 roku, za panowania Jana Olbrachta, Polska uchwaliła sejm dwu izbowy. W krajach Europy Zachodniej parlament jest instytucją dwuizbową z pełnymi prawami ustawodawczymi. Profesor Jerzy Pawulski zaprojektował pomnik, który przedstawia dwa żagle ustawione w kształcie litery V, która symbolizuje 5 wieków oraz zwycięstwo. Niestety, kiedy w 1990 roku Kazimierz Plater udał się do Polski by omówić ten projekt z posłami do Sejmu, okazało się, że ci ostatni nie wykazali zainteresowania projektem.

Funkcje, jakie pełnił Kazimierz Plater w latach 1962 – 1994:

1962 – 1972 Założyciel i przewodniczący Związku Krajów Ujarzmionych Europy Środkowo-wschodniej w Kanadzie.

1964 – 1967 Wiceprezes KPK w Montrealu, oraz przewodniczący obchodów tysiąclecia Polski Chrześcijańskiej.

1965 – 1967 Prezes Komitetu założycielskiego Misji Św. Wojciecha.

1965 – 1967 Przewodniczący Obchodów Kopernikowskich w Kanadzie.

1967 – 1980 Wiceprezes Komitetu Budowy Pomnika Katyńskiego w Kanadzie.

1974 – 1994 Delegat Związku Polskich Kawalerów Maltańskich na Kanadę.

1980 – 1994 Przewodniczący Komitetu Pomocy Polakom w ZSRR.

1983 – 1990 Posel do Rady Narodowej II Rzeczypospolitej Polski na uchodźstwie.

1983 – 1993 Przewodniczący Fundacji im. Św. Andrzeja Boboli.

1984 – 1990 Przewodniczący Skarbu Narodowego na Kanadę, instytucji niosącej pomoc Finansową władzom II Rzeczypospolitej Polski na uchodźstwie.

Pomnik Katyński,
Toronto

Katyń
monument,
Toronto

formed in many Canadian cities. It is noteworthy that, in a specific political climate, Kazimierz Plater spoke openly about the crime of Katyn: “This crime has not been punished to this day. The Soviet government lacks the courage to admit to the Polish nation and to worldwide public opinion the cold-blooded murder of many thousands of unarmed prisoners of war.”

From about 50 entries, the design of Prof. Janowski of USA was chosen. Many years of effort in this expensive project were crowned by the unveiling of the monument by Cardinal Władysław Rubin in 1980. The ceremony was attended by thousands of Poles, representatives of every Polish organization. The Canadian government, fearful of the reaction of the Soviet Union, did not send any representatives. It was the first Katyn monument to be publicly displayed. It is located in a park in Toronto, with a view of Lake Ontario. From its unveiling, it has become a spot where all Polish

patriotic observances are held.

In 1983 – 1993, Kazimierz Plater accepted the position of Director of the Foundation of St. Andrew Bobola. During his term of office, the net income of the Foundation was \$118,967 Canadian. These funds were earmarked for assistance to Poles living in the Soviet Union, later the Russian Federation.

The next project in which he became involved was the effort to celebrate the 500th anniversary of parliamentary government in Poland. It was proposed to erect a monument in front of the parliament building in Warsaw. It is worth noting that Poland is the second country in the world, after England, to establish parliamentary rule. As early as 1493, in the reign of King Jan Olbracht, Poland established a bi-cameral parliament. In countries of Western Europe, parliaments are bi-cameral institutions with full legislative powers. Prof. Jerzy Pawulski designed the monument, which depicts two sails arranged in the shape of the letter V, symbolizing 5 centuries and also victory. Unfortunately, when in 1990 Kazimierz Plater went to Poland to discuss this project with members of parliament, it turned out that they showed no interest in the project.

Positions held by Kazimierz Plater in 1962 – 1994:

1962 – 1972 Founder and Director of the Alliance of Captive Nations of East-Central Europe in Canada.

1964 – 1967 Vice-president of the Canadian-Polish Congress in Montreal, and director of the observances of Poland's Millennium of Christianity.

1965 – 1967 President of the Founding Committee of the Mission of St. Adalbert.

1965 – 1967 Director of Copernican observances in Canada.

1967 – 1980 Vice-president of the Committee for Erection of a Katyn Monument in Canada.

1974 – 1994 Delegate of the Polish Association of Knights of Malta to Canada

1980 – 1994 Director of the Committee of Assistance to Poles in the USSR.

1983 – 1990 Delegate to the National Council of the Polish Government-in-Exile in London.

Kazimierz hrabia Plater-Zyberk za swoją działalność i zasługi udekorowany został wieloma orderami

	Odniesienie	Za	Data	Nadane przez
1	Krzyż Walecznych	Za udział w akcji „Burza” A.K. 1944	10.VIII. 1945	Premier II R.P. Londyn
2	Krzyż Armii Krajowej	Za uczestnictwo w walce o Wolną Polskę	27.XI. 1962	Związek Żołnierzy A.K.
3	Medal Armii Krajowej	Za kontynuowanie walki o Wolną Polskę	27.XI. 1962	Zw. byłych żołnierzy A.K. Londyn
4	Krzyż zasługi Zakonu Maltańskiego	Za prace w okresie Millenniumu Polski Chrześcijańskiej	15.X. 1968	Wielki Kanclerz Zakonu Maltańskiego
5	Krzyż zasługi II R.P.	Za prace dot. 500-lecia Kopernika	16.III. 1974	Premier II R.P. Londyn
6	Krzyż za udział w II WŚ	Za udział w II wojnie światowej	08.IX. 1985	Premier II R.P. Londyn
7	Krzyż zasługi królestwa Jugosławii	Za prace dla Komisji Krajów Ujarmionych	8. IX, 1986	Król Jugosławii Peter II
8	Krzyż Odrodzenia Polski	Sprawa pomnika Katynia w Kanadzie	11.XI. 1987	Prezydent II R.P. Londyn
9	Złoty medal Skarbu Narodowego II R.P.	Za zasługi w pracy dla Skarbu Narodowego II R.P.	21.II. 1989	Główna Komisja Skarbu Narodowego Londyn
10	Srebrny Krzyż Polskich Kombatantów	Za uczestnictwo w pracy Polskich Kombatantów	25.VIII. 1999	Zw. Kombatantów Londyn
11	Medal Pro Memoria	Za zasługi w pracy społecznej	04.VII. 2007	Urząd do spraw Kombatantów Polska

Kazimierz Plater mieszka dziś w Rawdon, spędzając czas zasłużonego odpoczynku, śledzi wydarzenia w Polsce, kraju który zawsze był mu bliski, i dla którego obrony i dobra poświęcił olbrzymią część swojego życia.

Życząc mu długich lat w zdrowiu, dziękując za sympatyczne przyjęcie i bardzo miłą rozmowę.

(Wykorzystano artykuł opublikowany w nr. 205 z marca 2012 r. „Biuletynu Polonijnego” wydawanego w Kanadzie)

1983 – 1993 Director of the Foundation of St. Andrew Bobola.
1984 – 1990 Director of the Polish National Treasury for Canada, an organization giving financial assistance to the Government-in-Exile.

For his activities and contributions, Count Kazimierz Plater-Zyberk was decorated with numerous orders:

	Order	For	Date	Awarded by
1	Cross of Valour	Participation in A.K. action "Tempest"	10 Aug. 1945	Prime Minister, Polish Govt.-in-Exile
2	Cross of Home Army (A.K.)	Fighting for Poland's freedom	27 Nov. 1962	Assoc. of Soldiers of A.K.
3	Medal of Home Army	Continuing struggle for Poland's freedom	27 Nov. 1962	Assoc. of Former Soldiers of A.K., London
4	Cross of Merit of the Order of Malta	Organizing observances of Poland's Millennium	15 Oct. 1968	Grand Chancellor, Order of Malta
5	Cross of Merit of the Republic of Poland	Observances of 500 th anniv. of Copernicus.	16 Mar. 1974	Prime Minister, Polish Govt.-in-Exile
6	Cross of WW II	Fighting in WW II	8 Sep. 1985	Prime Minister, Polish Govt.-in-Exile
7	Cross of Merit of the Kingdom of Yugoslavia	Work in Alliance of Captive Nations	8 Sep. 1986	King Peter II of Yugoslavia
8	Cross of Polonia Restituta	Erection of Katyn Monument in Canada	11 Nov. 1987	President, Polish Govt.-in-Exile
9	Gold Medal of the Polish National Treasury	Work for the Polish National Treasury	21 Feb. 1989	Main Commission of the Nat. Treasury, London
10	Silver Cross of Polish Combatants	Work on behalf of Polish Combatants	25 Aug. 1999	Polish Combatants Assoc., London
11	Medal Pro Memoria	Contributions in social service	4 Jul. 2007	Office for Combatant Affairs, Poland

Today Kazimierz Plater lives in Rawdon, enjoying the deserved rest, observing events in Poland, a country always close to him and for benefit and protection of which he sacrificed huge part of his life.

I wish him many years in health and I am very thankful for kind reception and friendly conversation.

(Used was an article published in the „Biuletyn Polonijny” (Polonia Bulletin) no. 205 of March 2012, published in Canada)

(Translated by Tadeusz Mirecki)

Maltańska Służba Medyczna - oddział Kęty

Maltese Medical Corps – Unit in Kęty

Małgorzata Szatan

Kęty – małe miasteczko w województwie małopolskim położone w pobliżu Beskidu Małego, Bielska – Białej, Andrychowa, Oświęcimia. To właśnie tutaj 11 stycznia 2011 roku został powołany do życia oddział Fundacji Maltańskiej Służby Medycznej działający pod patronatem Zakonu Maltańskiego.

Wolontariusze oddziału swoją działalność rozpoczęli od porzeczności w czasie VI Zimowych Międzynarodowych Mistrzostw w Ratownictwie Medycznym w Bielsku – Białej jeszcze w styczniu 2011 roku. Od tamtej pory lista przeprowadzonych akcji stale się powiększa o zabezpieczenia medyczne pielgrzymek, koncertów, imprez sportowych, kursy i pokazy pierwszej pomocy, manewry szkoleniowe oraz transporty medyczne. Przy siedzibie oddziału prowadzona jest także wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego.

Kęty is a small town in Małopolska Province near Beskid Mały, Bielsko-Biała, Andrychowo, Oświęcim. Here, on January 11 2011, a unit of Foundation of Maltese Medical Corps was created, operating under the patronage of the Order of Malta.

The volunteers of the unit began their activities with a simulated action during the VI International Winter Rescue Championships in Bielsko-Biała in January 2011. From that time, the list of actions performed by the unit has grown to include medical service to pilgrimages, concerts, sporting events, plus courses and demonstrations of first aid, training maneuvers and medical transport. The unit's headquarters also includes a facility for rental of rehabilitational equipment. The Kęty unit collaborates with units in nearby Bielsko-Biała, Andrychowo, Oświęcim, and also with the Volunteer Fire

Oddział Kęty współpracuje również z pobliskimi oddziałami z Bielska – Białej, Andrychowa, Oświęcimia, a także z Ochotniczą Strażą Pożarną Kęty Podlesie i OSP Dankowice oraz z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kętach.

Hasło „*Tuitio fidei et obsequium pauperum*” – „Obrona wiary i pomoc potrzebującym” jest mottem przewodnim działalności wolontariuszy. Oprócz pracy, jest także duchowa formacja i poszerzanie własnej wiedzy i umiejętności z zakresu pierwszej pomocy, aby móc coraz lepiej służyć drugiemu człowiekowi. Dlatego też wolontariusze uczestniczyli m.in. w kursie Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy.

W niedalekiej przyszłości do planów działalności oddziału należy zwiększenie ilości transportów medycznych z wykorzystaniem karetki, a także wzmocnienie i rozwój pracy socjalnej przez współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz z Domem Dziecka w Kętach. Marzeniem natomiast członków oddziału jest stworzenie grupy szybkiego reagowania złożonej z ratowników medycznych, która w sytuacjach kryzysowych, będzie mogła nieść pomoc w całej Polsce.

Grupa 26 osób wolontariuszy Fundacji Maltańskiej Służby Medycznej z Kęt, choć nie jest liczna, to jednak prężnie działa i stale się rozwija, a uśmiech i wdzięczność drugiego człowieka dodaje skrzydeł do działania członkom oddziału.

Department of Kęty Podlesie, with OSP Dankowice and the Township Center of Social Assistance in Kęty.

The motto *Tuitio fidei et obsequium pauperum* – Defense of the faith and service to the needy – is the guiding principle of the volunteer activities. Besides rescue work, there is also spiritual formation and expansion of knowledge and skills in first aid, in order to better serve our fellow man. For this reason, the volunteers took part in the course for Qualification in First Aid.

The unit's plans for the near future include increasing the number of medical transports utilizing our ambulance, and also strengthening and expanding our social work through cooperation with the Township Center of Social Assistance and the orphanage in Kęty. It is the dream of the unit's members to form a group of paramedics for rapid response to provide assistance in crisis situations anywhere in Poland.

The group of 26 volunteers of the Foundation of Maltese Medical Corps in Kęty, although small in number, acts effectively and continues to develop, and the smiles and gratitude of those we assist encourage our members in their activities.

(Translated by Tadeusz Mirecki)

JOY ZNACZY RADOŚĆ

JOY

Magda Tlatlik*

Poznałam go, kiedy jego starszy brat zaprosił mnie na mleko kokosowe do domu mamy. Starszy brat, zajęty więc rozbijaniem owocu maczetą, mama – nalewaniem tradycyjnej, amazońskiej chicha – napoju z kukurydzy, a ja otoczona tym uroczym człowiekiem. Nie miał w sobie żadnych barier, nasze pierwsze spotkanie doprowadziło nawet do serdecznego uścisku. Pokazał mi swoją zabawkę, opowiadał o legendarnych duchach i uśmiechał się szeroko. Joy.

Maltańskie przygotowanie

Wielokrotnie, mając kontakt z Joy'em, do głowy przychodził mi ogród w Opactwie Ojców Cystersów w Szczyrzycu, który niósł ze sobą duże doświadczenie w spotkaniu z osobą niepełnosprawną. Ów dar spotkania niósł zawsze pewną naukę, którą na misji w Peru później realizowałam. Nikt i nic tego nie zastąpi. To, co zdobyte w Szczyrzycu podczas obozów maltaskich, pojechałam ze mną do amazońskiej dżungli. I w niedalekiej przyszłości będzie z mną w andyjskich górach. Pierwszy raz na Obóz Integracyjny do Szczyrzycy pojechałam w roku 2005. Zarażona zapalem koleżanką z sąsiedztwa, szefem obozu, Agnieszką, pojechałam, by zdobyć doświadczenie. Obóz z osobami niepełnosprawnymi stał się dzieleniem się życiem. Dokładnie to samo starałam się wcielać w życie wśród młodych w Peru.

I met him when his older brother invited me for coconut milk to their mother's house. The older brother was busy opening the nut with a machete, the mother pouring traditional Amazonian chicha – a corn drink – and I next to this charming person. He had no barriers within him, our very first meeting led to a sincere embrace. He showed me his playthings, told me about legendary ghosts and smiled broadly. Joy.

Maltese preparation

Many times, in my contacts with Joy, I recalled the garden at the Abbey of the Cistercian Fathers in Szczyrzyc, where there was long experience with interaction with handicapped persons. That gift of interaction always provided a certain directive, which I later brought into action in my mission in Peru. No one and nothing can replace that. That which I learned in Szczyrzyc during Maltese camps traveled with me to the Amazonian jungle. And in the near future will be with me in the Andean mountains. My first Integrational Camp in Szczyrzyc was in 2005. Infected with enthusiasm by a friend in my neighborhood, Agnieszka, the camp director, I went there to gain experience. Camping with handicapped persons became a life-sharing experience. I tried to inculcate that very feeling among the young in Peru.

Peruwiański świat

Dzieci z zespołem Downa to w Peru widok codzienny. I, choć zawsze miałam nieodparte wrażenie, że to choroba cywilizacyjna rozwiniętej Europy, nieraz przechodząc drogą w małym amazońskim miasteczku, spotykałam osoby z zespołem. Joy to 14-letni chłopiec o uśmiechniętych oczach i ramionach otwartych szeroko, oczekujących na gorący uścisk. Poznałam go w San Lorenzo, wiosce, w której spędziłam ponad rok, pracując na misji salezjańskiej. Oprócz codziennej pracy z miejscowymi dziećmi i młodzieżą, w szkole, w oratorium, przy parafii i na peryferiach, wśród dzikiej przyrody, spotykałam się co jakiś czas z małym Joy'em. Jego rodzice pracowali na targowisku, sprzedając kukurydzę. Codziennie zabierali ze sobą jednego z synów - tego, który wymagał więcej uwagi i szczególnej opieki. Zapraszałam więc zmęczonego kukurydzami Joy'a na plac główny lub do parafii, wyciągałam z plecaka gry, które dla chłopca stanowiły nowość, niemal odkrycie i rozpoczynaliśmy naszą zabawową wędrówkę. Sprawiał wrażenie, jakby za każdym razem odkrywał w zabawkach, które przynosiłam, coś nowego, coś interesującego. Podziwiał je, przechodząc powoli do zabawy, by wreszcie z wielką niechęcią kończyć ją. Rzucił kamieniami w psy, uderzał przechodniów w brzuch i odpędzał dzieci od zabawek, którymi się bawiliśmy. Opiekował się naszym zabawowym terytorium. Joy - ten mały człowiek zrobił dla mnie wiele. Pokazał świat nowymi oczyma. Jego peruwiańskie spojrzenie pozwalało mi dostrzec świat odmienny za każdym razem, gdy wznosiłam wzrok. Jego uścisk dodawał siły, a ananasy, które jego mama przynosiła mi nieraz w ramach podziękowania, były smaczniejsze niż najlepiej przyrządzony kurczak.

Wyciągnąć rękę

San Lorenzo to tylko mały punkt na mapie Peru. Dzieci o różnych niepełnosprawnościach jest w tym kraju wiele, w różnych odległych od siebie miejscach. Niewiele jest specjalistycznych ośrodków, które zapewniają im odpowiednią edukację. Gdyby każdy z nas wyciągnął rękę do jednego z nich, świat stałby się dużo piękniejszy. Bowiem otwartość i radość wśród osób z zespołem Downa w Peru - nie ma granic.

*Magda Tlatlik - 25-letnia absolwentka antropologii kulturowej na UJ w Krakowie, po formacji misyjnej w Polsce, pracowała rok na misji salezjańskiej w Amazonii w Peru, od listopada rozpoczyna dzieło misyjne w peruwiańskich Andach. Zajmuje się edukacją wśród dzieci i młodzieży, przede wszystkim jednak ewangelizacją i duszpasterstwem. Kilka lat uczestniczyła w obozach dla osób niepełnosprawnych, organizowanych przez ZPKM. Kontakt pod adresem: Magda.tlatlik@gmail.com i www.misjarodzina.blogspot.com

Peruvian world

Children with Down's Syndrome are a common sight in Peru. And although I had the insistent impression that it is a disease of civilizationally advanced Europe, many times walking along the road in a small Amazonian town I met persons with the syndrome. Joy is a 14-year-old boy with smiling eyes and arms wide open for a warm embrace. I met him in San Lorenzo, a village in which I spent over a year, working in a Salesian mission. Besides everyday work with local children and youths, in school, in the oratorio, within the parish and on the outskirts among wild nature, every so often I would meet Joy. His parents worked in the market selling corn. Every day they would take with them one of their sons - the one which required more attention and particular care. So I would invite

Joy, who was tired of corn, to the main square or to the parish, and removing from my backpack games which were a novelty, almost a revelation for the boy, we would begin our voyage of play. He gave the impression that each time he discovered in the playthings I brought something new, something interesting. He admired them, slowly began to play with them, then stopped with discouragement. He threw stones at dogs, hit passersby in the stomach and chased children away from the toys with which we had been playing. He defended our play territory.

Joy - that little person did much for me. He showed me the world with new eyes. His Peruvian sight allowed me to see a new world each time I raised my eyes. His embrace gave me strength, and the pineapples which his mother sometimes brought me by way of thanks, were more tasty than the best-prepared chicken meal.

Reaching out

San Lorenzo is but a small point on the map of Peru. The country has many children with various handicaps, in many far-flung locations. There are few specialized centers to provide appropriate education. If each of us would reach out to one of them, the world would become much more beautiful. Because openness and joy among persons with Down's Syndrome in Peru know no bounds.

* Magda Tlatlik - 25 years old, graduate of cultural anthropology at the Jagiellonian University in Kraków, after missionary formation in Poland, worked for a year in a Salesian mission in Peruvian Amazonia. In November she starts missionary activities in the Peruvian Andes. She educates children and youths, but above all she conducts evangelization and pastoral care. For several years she took part in camps for handicapped persons organized by the Polish Association. Contact: magda.tlatlik@gmail.com and www.misjarodzina.blogspot.com

(Translated by Tadeusz Mirecki)

Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich „Pomoc Maltańska” - Warsztaty Terapii Zajęciowej w Poznaniu

*Foundation of Polish Knights of Malta "Maltese Assistance"
Occupational Therapy Workshops in Poznań*

Warsztaty Terapii Zajęciowej działają w ramach **Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich – Pomoc Maltańska**, która jest organizacją pożytku publicznego, zajmującą się między innymi działalnością charytatywną i dobroczynnością. Istniejemy już ponad siedem lat, bo dokładnie od 1 kwietnia 2005 roku, kiedy to rozpoczęliśmy pracę na ulicy Miastkowskiej w Poznaniu. Jak na razie nic nie wskazuje byśmy mieli się z tym miejscem pożegnać, ponieważ jest nam wszystkim tutaj bardzo dobrze. W sensie geograficznym potrzebne jest małe sprecyzowanie naszej lokalizacji: siedziba warsztatów mieści się dokładnie przy ulicy Miastkowskiej 128/132 (kilkaset metrów od lotniska Ławica!) w przyziemiu budynku parafialnego kościoła pod wezwaniem Objawienia Pańskiego. Proboszczem kościoła jest ksiądz Szymon Likowski. Właśnie Jemu oraz JE Księdzu Arcybiskupowi Stanisławowi Gądeckiemu po raz kolejny pragniemy podziękować za zrozumienie naszych potrzeb i wspomnienie nas tak pięknym miejscem. Z każdym dniem coraz więcej osób z osiedla i parafii wie, że to właśnie tutaj są warsztaty terapii zajęciowej zajmujące się codzienną opieką nad osobami niepełnosprawnymi intelektualnie. Ci, którzy nas jeszcze nie odwiedzili z pewnością nie są świadomi jak wiele rozmaitych form działania i aktywności rozsada naszą placówkę, ale coraz więcej osób o tym się przekonuje. Z pewnością nie będziemy oryginalni, jeśli powiemy, że zawsze miło nam witać gości, więc każdy może osobiście do nas przyjść i na własne oczy przekonać się, czy to prawda i jak to wszystko wygląda.

Na czele Warsztatów stoi niezrównana pani kierownik Anna Hojda-Nowak. Do WTZ uczęszcza aktualnie 30 osób niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym, którzy są dowożeni naszymi dwoma busami. W placówce prowadzona jest terapia w sześciu pracowniach: gospodarstwa domowego, komputerowej, rękodzieła artystycznego, umiejętności społecznych, plastycznej i ceramicznej.

W warsztatach cyklicznie powstają takie cudenka, jak: słodkości w formie babek, ciasteczek, placków, cotygodniowe czwartkowe obiady; gazetki okolicznościowe; masa obrazków malowanych na szkło, talerzach i innych płaszczy-

The Occupational Therapy Workshops (OTW) operate within the Foundation of Polish Knights of Malta, which is an organization of social utility engaged in charitable activities. We have existed for over seven years, having begun our

activities on Miastkowska Street in Poznań on April 1, 2005. So far, there are no indications that we are to leave this spot, because we all feel at home here. Our precise location is at Miastkowska Street 128/132 (several hundred meters from Ławica Airport!) on the ground floor of the church of the Parish of the Lord's Manifestation. The pastor there is Fr. Szymon Likowski. To him, and to H.E. Archbishop Stanisław Gądecki, we once again express our thanks for understanding our needs and assisting us by making available such a beautiful place. Each day, more and more people from the

settlement and the parish learn that here are workshops of occupational therapy extending day-to-day care to persons with mental disabilities. Persons who have not yet visited us are certainly unaware of the many forms of activities that we conduct, but more and more people have gotten to know this. We are always glad to welcome visitors, so anyone can come to

us to see with their own eyes how everything is coming along.

The Workshops are headed by the incomparable director Mme. Anna Hojda-Nowak. OTW are frequented by 30 persons with moderate or severe mental disabilities; they are transported to us by our own two buses. Therapy is conducted in six workshops: home economics, computers, artistic handicrafts, social skills, art and ceramics.

The workshops create such wonders as baked goods in the form of babas, cookies, pies, weekly Thursday dinners; newsletters; numerous pictures painted on glass, plates and other surfaces, huge numbers of plaster casts of various shapes and colors, decorated ceramic angels, works of wood, plywood, wax, paper... It's difficult to name them all!

znach, gigantyczna ilość gipsowych odlewów w najprzeróżniejszych kształtach i kolorach, zdobione ceramiczne anioły, prace z drewna, sklejk, wosku, papieru uff! Ciężko to wszystko wymienić!

Bierzemy udział w wielu imprezach sportowych (przygotowaniem zawodników do startów zajmuje się nasz rehabilitant, który utrzymuje wszystkich w dobrej kondycji fizycznej), jeździmy na hipoterapię, nad jeziora, na pikniki sportowe. Braliśmy i brać będziemy udział w wielu konkursach i festiwalach muzycznych, sportowych np.: Malta Strong czy plastycznych, np. w Trzciance, Przygodzicach, Jarocinie, Wolsztynie, Szprotawie, Środzie Wielkopolskiej, Puszczykowie, Dopiewcu... widzicie więc, że nie próżnujemy! W dodatku z tych wyjazdów oprócz wspomnień przywozimy sporo nagród, medali i wyróżnień i naprawdę mamy czym się pochwalić, o czym możecie się przekonać oglądając naszą pęczniącą kronikę! To były takie krótsze wyprawy, ale mieliśmy także niemałą przyjemność wielokrotnie wyjechać na tygodniowy pobyt nad morzem (Dębki k/Karwi). Dopisywała nam tam zazwyczaj doskonała pogoda, dzięki której mogliśmy do woli zażywać słonecznych kąpiel. W ramach tego wypoczynku odbywaliśmy wycieczki na Półwysep Helski, do Trójmiasta, nadmorskich muzeów i latarni morskich. Mamy za sobą zimowe wyjazdy do Zielonki, koło Murowanej Gośliny, gdzie korzystamy z uroków zimy, organizujemy kuligi, zimowe zabawy i spacer.

Wielkim wydarzeniem dla naszej placówki okazało się trzykrotne uczestnictwo podopiecznych wraz z wychowawcami w pielgrzymce osób niepełnosprawnych do Lourdes we Francji. Udział w tym organizowanym przez Zakon wydarzeniu był wielkim, nie tylko duchowym przeżyciem.

Sami także nie tylko bierzemy udział w imprezach organizowanych przez kogoś, ale i samodzielnie organizujemy coś dla innych. W tym roku zorganizowaliśmy profesjonalną sesję fotograficzną w plenerze, wykorzystując do tego oryginalne stroje z minionej epoki użyczone nam przez Teatr Wielki w Poznaniu. Na naszych terenach odbył się Rajd Indiański na Marcelinie, gdzie uczestnicy różnych WTZ – ów (także z miejscowości znacznie oddalonych od Poznania) w odpowiednich strojach, malowidłach i z adekwatnym wyposażeniem wędrowali Szlakiem Przebiegłej Pумы pokonując przy tym dzikie tereny Lasku Marcelińskiego, by później przy ognisku bawić się wspólnie słuchając indiańskiej muzyki. Zorganizowaliśmy także Rajd Pyry, co roku zapraszamy na Spotkanie Wigilijne w rodzinnej atmosferze oraz na Wielkanocne malowanie pisanek, na którym zdobimy jajka częstując się domowymi ciastami.

Co prawda w Poznaniu przebywamy praktycznie na samym jego końcu, bo z Ławicy to już najbliższej tylko...samolotem do nieba, ale serdecznie zapraszamy wszystkich chętnych do odwiedzin naszej placówki. Przybawajcie!!!

Warsztaty Terapii Zajęciowej
Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich
„Pomoc Maltańska”
ul. Miastkowska 128/132, 60-184 Poznań
tel. (061) 868-15-67, wtpoznan@pomocmaltanska.pl

We take part in many sporting events (participants are prepared by our rehabilitator, who keeps everyone in top physical condition), travel to hippotherapy, to the lakes, to sports picnics. We have taken part, and will continue to take part, in many musical and sports contests and festivals, e.g. Malta Strong, and artistic events in, e.g. Trzianka, Przygodzice, Jarocin, Wolsztyn, Szprotawa, Środa Wielkopolska, Puszczykowo, Dopiewiec... so you see, we are not sitting by idly! From these trips, besides fond

memories we bring back numerous awards, medals and distinctions – we have much to be proud of, as you can see for yourself by examining our bulging journal. These were trips of short duration, but we had the good fortune to spend several week-long stays on the seacoast (Dęki near Karwia). We were blessed with good weather, which allowed us to enjoy swimming and sunning. During those stays we made trips to Hel Peninsula, to the Tri-Cities, seacoast museums and lighthouses. We also

made winter trips to Zielonka, where we enjoy the wonders of winter, organizing sleigh rides, walks and games in the snow.

Significant events in our facility's history were the three pilgrimages our charges and their care-givers made to the shrine at Lourdes, France. Participation in these events organized by the Order of Malta was a great experience, not only in the spiritual sense.

We not only take part in events organized by others, but also we ourselves organize things for others. This year we

organized a professional photographic shoot in the open air, using original costumes from a bygone era loaned to us by the Grand Theater in Poznań. On our grounds we hosted an Indian Ride, in which participants from various OTW's (including ones a significant distance from Poznań) traversed the Trail of the Sly Cougar, dressed in appropriate costumes, body paint and carrying appropriate equipment, across the wild terrain of the Marceline Forest. Afterwards, all gathered around a campfire and were entertained by Indian music. We also organized a Ride of Pyra, and every year we issue invitations to a family-style Christmas Eve get-together and to an egg-decorating event at Eastertime.

Although in Poznań we are located at its very end, because from the airport of Ławica the closest proximity is to heaven, we extend a sincere invitation to all who wish to visit our facility. Please come!

Occupational Therapy Workshops
of the Polish Foundation of Knights of Malta
Miastkowska St. 128/132, 60-184 Poznań
tel. 61 868 1567
wtpoznan@pomocmaltanska.pl

(Translated by Tadeusz Mirecki)

Środowiskowy Dom Samopomocy „Dom Świętego Mikołaja” Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich w Warszawie oddział w Klebarku Wielkim

“St. Nicholas” Mutual Assistance Home Of The Foundation Of Polish Knights Of Malta in Warsaw Chapter in Klebark Wielki

Ewa Głód-Strzelczyk
kierownik ŚDS w Klebarku Wielkim/Director of the Home

Środowiskowy Dom Samopomocy „Dom Świętego Mikołaja” utworzony został w roku 2008 na podstawie umowy zawartej przez Fundację Polskich Kawalerów Maltańskich w Poznaniu z Gminą Purda (woj. warmińsko-mazurskie). Od 1 stycznia 2010 ŚDS prowadzony jest przez FPKM w Warszawie. Dom jest miejscem dziennego pobytu 40 osób ze środowisk wiejskich gmin Purda i Barczewo. Zajęcia w ŚDS realizowane są od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30. Naszym podopiecznym zapewniamy dwa bezpłatne posiłki w ciągu dnia oraz bezpłatny dowóz z domów do Klebarku Wielkiego. Posiadamy bardzo dobrą bazę lokalową – zajmujemy powierzchnię 420 m, a nasz Dom położony jest w bliskim sąsiedztwie Sanktuarium Znalezienia Krzyża Świętego w Klebarku Wielkim.

Od pięciu lat w naszym Domu realizujemy zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym intelektualnie oraz osobom z zaburzeniami psychicznymi mającymi trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem, zaspokajaniem podstawowych potrzeb życiowych i integracją społeczną. Praca nasza polega przede wszystkim na podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie. Wsparcie to w szczególności dotyczy doskonalenia umiejętności wykonywania podstawowych czynności życia codziennego, zachowania higieny, gospodarowania pieniędzmi, załatwiania spraw poza domem, aktywnego spędzania wolnego czasu, motywowania do pracy, utrzymywania kontaktów z rodziną i przyjaciółmi. Wszystkim naszym działaniom przyświeca **cel aby rozwijać umiejętności niezbędne do samodzielnego życia oraz utrzymać podopiecznych Domu w ich środowisku rodzinnym i społecznym.** Nasze cele staramy się osiągać poprzez pracę w pracowniach gospodarstwa domowego, komputerowej, plastycznej, gospodarczo-technicznej, muzycznej, krawieckiej i edukacyjnej. Prowadzimy również treningi umiejętności społecznych i interpersonalnych z elementami socjoterapii, tre-

The Mutual Assistance Home of St. Nicholas was founded in 2008 on the basis of an agreement between the Foundation of Polish Knights of Malta in Poznań and the Township of Purda (Warmińsko-Mazurskie Province). Since January 1 2010 the Home is being run by the Foundation in Warsaw. It is a place of daytime sojourn for 48 persons from the rural town-

ships of Purda and Barczewo. Activities are conducted from Monday to Friday from 7:30 AM to 3:30 PM. Our charges are provided with two free meals per day, plus free transportation from their homes to Klebark Wielki. We have a very favorable location – a site of 420 m² located in close proximity to the Sanctuary of the Holy Cross in Klebark Wielki.

For the past five years, our Home has con-

ducted activities in the realm of social assistance to persons with mental handicaps and those with psychological disorders who have difficulties in relating to their surroundings, providing them with basic necessities of life and integration with society. Our work primarily consists of developing and improving skills necessary for independent functioning in family and society. In particular, this involves perfecting basic activities of daily existence, maintaining personal hygiene, managing money, seeing to affairs outside the home, actively filling free time, motivation to work, maintaining contacts with family and friends. All of our activities are motivated by the goals of developing skills necessary for independent living and supporting our charges in their life in family and society. Our goals are achieved through activities in home economics, computer skills, art, home maintenance, music, tailoring and education. We also conduct training in social and interpersonal skills with elements of sociotherapy, training in self-help

Wycieczka do Barczewa. Galeria w Synagodze - wystawa: Pędzlem rozpisane - ikona bizantyjska na Warmii. 11.07.2012 r.

Trip to Barczewo. Gallery in the Synagogue - exhibit "Written with a brush - Byzantine icons in Warmia" Jul. 11 2012

ningi samoobsługi i zaradności życiowej, spędzania czasu wolnego, higieniczny, budzetowy, a także zajęcia gimnastyczne, bajko i biblioterapię, spotkania biblijne, ludoterapię (*Ludoterapia* to ćwiczenia prowadzone z zastosowaniem gier i zabaw tak, aby nie tylko poprawiały stan chorego, ale także sprawiły mu dużo przyjemności), relaksację, zapewniamy pomoc w dostępie do opieki lekarskiej i pielęgnarskiej.

W ramach zajęć społecznie integrujących organizujemy systematyczne wyjazdy do Olsztyna, wizyty w kinie, teatrze, filharmonii, obiad w restauracji czy wspólne zakupy.

W ramach rehabilitacji i integracji społecznej bierzemy udział w wielu zjazdach i spotkaniach z podopiecznymi podobnych placówek, wyjeżdżamy nad morze i w góry, zwiedzamy ciekawe miejsca w kraju (np.: Licheń, Święta Lipka, Toruń, Ruciane-Nida, Gdańsk, Hel, Władysławowo, Stoczek Klasztorny, Myszyniec, Mikołajki, Grunwald) i za granicą (Wilno, Troki, Druskienniki, Lourdes).

Kadra merytoryczna „Domu Świętego Mikołaja” jest doskonale przygotowana do pracy i całym sercem oddana osobom niepełnosprawnym. Ich życzliwość, zrozumienie i tolerancja dają naszym podopiecznym poczucie bezpieczeństwa i godności osobistej, przyczyniają się do kształtowania właściwych postaw społecznych osób niepełnosprawnych intelektualnie i z zaburzeniami psychicznymi.

Wycieczka do Muzeum Wsi Kurpiowskiej w Wachu - maj 2012 r.

Trip to the Museum of Villages of Kurpie - May 2012

and resourcefulness in daily living, filling free time, gymnastic activities, story-telling and reading, biblical meetings, ludotherapy (activities designed not only to improve the subject's well-being, but also provide him with much pleasure). We also ensure access to medical and nursing care.

Activities aimed at social integration include frequent trips to Olsztyn, visits to the cinema, theater, philharmonic, meals in restaurants and group shopping trips.

As part of rehabilitation and integration, we take part in many meetings with charges of other similar homes, trips to the seacoast and the mountains, visits to interesting places in Poland (e.g. Licheń, Święta Lipka, Toruń, Ruciane-Nida, Gdańsk, Hel, Władysławowo, Stoczek Klasztorny, Myszyniec, Mikołajki, Grunwald) and abroad (Wilno, Troki, Druskienniki, Lourdes).

The professional staff of St. Nicholas Home is thoroughly trained and wholeheartedly dedicated to handicapped persons. Their sympathy, understanding and tolerance give our charges a feeling of safety and personal dignity, contributing to creating appropriate social attitudes in persons with mental handicaps and psychological disorders.

(Translated by Tadeusz Mirecki)

Ważniejsze wydarzenia w Domu Pomocy Maltańskiej w Puszczykowie w okresie kwiecień – sierpień 2012

Significant Events at the Maltese Assistance Home in Puszczyków April – August 2012

- Śniadanie Wielkanocne dla uczestników ŚDS, kadry, rodziców, wolontariuszy (4 kwietnia). W (przed)świątecznej, iście rodzinnej atmosferze raczyliśmy się wielkanocnymi przysmakami.
- Wyjazd na tory bowlingowe do C.H. Plaza w Poznaniu (13 kwietnia). Chwila odpoczynku od codziennych obowiązków.
- Spotkanie z rodzicami (opiekunami) uczestników (omówienie bieżących problemów, grill w ogrodzie – 4 maja). Było to kolejne (kwartalne) spotkanie naszej społeczności.
- Wyjazd do Baranówka na „Piknik na Końskiej Polanie” zorganizowany przez Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Mosinie (1 czerwca).
- Easter breakfast for participants of the Home, staff, families, volunteers (April 4). In the glow of pre-holiday atmosphere, we enjoyed Easter delicacies.
- Trip to a bowling alley at the Plaza Shopping Mall in Poznań (April 13). A moment of respite from daily obligations.
- Meeting with parents and guardians of participants (discussion of current problems, grilling in the garden – May 4). It was another in our series of quarterly get-togethers with our milieu.
- Trip to Baranówek for a “Picnic on the Equestrian Meadow” organized by the Special Education Center in Mosiń (June 1).

- Zorganizowanie Wystawy Twórczości Osób Niepełnosprawnych „W Świecie Guliwera”:
 - o Wernisaż w Sali im. Jana Pawła II w Puszczykowie (13 czerwca)
 - o Prezentacja prac w siedzibie Starostwa Powiatowego w Poznaniu (19 czerwca – 3 lipca)
 - o Wernisaż w holu Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu (10 lipca)

„W świecie Guliwera” to kolejna wystawa zorganizowana przez Dom Pomocy Maltańskiej w Puszczykowie. Zaprezentowano prace niepełnosprawnych artystów z ok. 20 wielkopolskich placówek dla osób niepełnosprawnych. Zostały wykonane w ramach następujących konkursów plastycznych: „Gdybym był olbrzymem”, „Pod lupą”, „Mikrokosmos” i „Małe-Wielkie”.

W trakcie wernisażu w Puszczykowie przyznano nagrody autorom najlepszych prac plastycznych oraz laureatom dwóch konkursów literackich: „Co bym zrobił, gdybym był olbrzymem” oraz „Współczesny Wielki Człowiek”. Teksty zostały wydrukowane w mini – antologii zatytułowanej „Małe Wielkie Pisanie”. Doskonałym wprowadzeniem do obejrzenia wystawy była projekcja filmu zatytułowanego KING SIZE w reżyserii Mariusza Dąbrowskiego. Przybyłych rozbawiły perypetie czwórki przyjaciół, którzy po wypiciu soku niespodziewanie zmniejszyli się do małych rozmiarów. Widzowie mieli okazję przekonać się, że świat, który na co dzień nas otacza, zwykle meble i sprzęty gospodarstwa domowego widziane przez osobę wielkości zapalki są wielkie i niedostępne. Zmagania się z łyżeczką od herbaty lub wchodzenie małych ludzi na kuchenną szafkę powodowały wybuchy śmiechu na sali.

- Wyjazd do Środowiskowego Domu Samopomocy w Chrzypsku Wielkim (22 czerwca). Była to kolejna „Noc świętojańska” spędzona z naszymi przyjaciółmi.
- Udział w VI Spartakiadzie Osób Niepełnosprawnych we Wrześni (4 lipca). Mogliśmy porównać nasze sportowe umiejętności z innymi. Wypadliśmy całkiem, całkiem ... Jednak przydadzą się na pewno dalsze treningi.
- Udział w Festynie „Barierom Stop” w Domu Pomocy Społecznej w Lisówkach (26 czerwca).
- Wyjazd na obóz sportowo – rehabilitacyjny do Darłowa (21 sierpnia – 4 września). Był to już nasz dziewiąty wspólny wyjazd, a jednocześnie szósty pobyt w Darłowie. Bardzo lubimy tu wracać. Za każdym razem odkrywamy coś nowego. Na pewno wszystkim przydała się zmiana klimatu, aktywny wypoczynek (oczywiście na miarę możliwości poszczególnych osób). Niestety dwa tygodnie minęły bardzo szybko i musieliśmy wracać do naszej codzienności - na szczęście nie jest szara. W Puszczykowie po prostu nie mamy czasu się nudzić.
- Udział w VIII Festynie Integracyjnym Warsztatów Terapii Zajęciowej „Pawełek” w Owińskich (8 września). Bawiliśmy się razem z ekipami z 8 placówek z terenu powiatu poznańskiego. Czwórka naszych uczestników zaprezentowała w trakcie pokazu wcześniej przygotowane pirackie stroje (naprawdę było ciekawe).

- Exhibition of creative work by handicapped persons, entitled “In Gulliver’s World”:
 - o Vernissage in the John Paul II Hall in Puszczyków (June 13)
 - o Exhibit at the offices of County Government in Poznań (June 19 – July 3)
 - o Vernissage in the hall of the Provincial Government of Wielkopolska in Poznań (July 10)

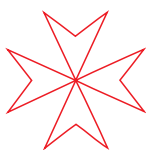
“In Gulliver’s World” was another in the series of exhibitions organized by the Maltese Assistance Home in Puszczyków. It displayed works of handicapped artists from ab. 20 centers for the handicapped in Wielkopolska. The works were created within the framework of artistic themes: “If I were a giant,” “Under the microscope,” “Microcosmos” and “Small – large.”

At the vernissage in Puszczyków, awards were presented for the best works of art, and to the winners of two literary competitions: “What would I do if I were a giant” and “Contemporary man of greatness.” The texts were published in a mini-anthology titled “Small Large Writings.”

The showing of the film *King Size*, directed by Mariusz Dąbrowski, was an excellent introduction to the exhibit. Viewers were amused by the trials and tribulations of four friends who, after drinking a strange juice, unexpectedly were reduced to a tiny size. Viewers had occasion to see how our everyday surroundings, ordinary furniture and household items seen by a person the size of a matchstick, become huge and inaccessible. Tiny persons struggling with a teaspoon and climbing upon a kitchen cabinet evoked gales of laughter from the audience.

- Trip to the Social Mutual Assistance Home in Chrzypsko Wielkie (June 22). It was another “St. John’s Eve” spent with our friends.
- Participation in the festival “Stopping barriers” in the Social Assistance Home in Lisówki (June 26).
- Participation in the VI Sports Games of Handicapped Persons in Września (July 4). We could compare our sports skills with others. We came out quite, quite well... Still, further training would be useful.
- Stay at a rehabilitational sports camp in Darłówek (August 21 – September 4). This was the ninth such trip, and the sixth to Darłówek. We very much enjoy returning here – each time we discover something new. Certainly everyone benefitted from a change of climate and the activities (of course geared to the capabilities of each individual). Unfortunately, the two weeks passed very quickly and we had to return to our everyday life – thankfully, it is not a drab existence. At Puszczyków we simply do not have time to be bored.
- Participation in the VIII Festival of Integrational Occupational Therapy titled “Pawełek” in Owińska (September 8). We enjoyed our time with teams from 8 centers in Poznań County. During the presentations, four of our participants displayed pirate costumes (it was quite interesting).

(Translated by Tadeusz Mirecki)

Biuletyn Związku Polskich Kawalerów Maltańskich Suwerennego Rycerskiego Zakonu Szpitalników Św. Jana Jerozolimskiego zwanego Rodyjskim i Maltańskim i Pomocy Maltańskiej;
www.zakonmaltanski.pl

REDAKCJA: Jacek Jarnuszkiewicz.

ADRES REDAKCJI: Polska, 32-100 Proszowice, Kowary 78, e-mail: jacek.jarnuszkiewicz@gmail.com

SKŁAD I ŁAMANIE: SGiR „RASTEREK” Marta Bukowczan, 32-082 Bolechowice, ul. Winnica 38,
tel. (+48 12) 285 33 80, e-mail: biuro@rasterek.pl; www.rasterek.pl